

Erdély és Bánság kis- és középipar-
sainak hetilapja. — Az Ipartestületek
Szövetsége, az aradi Iparos Ötthon, az
Ipari Szindikátusok, a Romániai Epi-
törmesterek Szövetsége és a Timisoarai
Vendéglősök és Kávésok Ipartestülete
hivatalos lapja. Egyesülve a Timisoarai
„Az Iparos”-sal és a „Fodrász Ujság”-
gal.

„Tiszteld a tisztos
ipart!”

MESERIASUL AZ IPAROS DER GEWERBETREIBENDE

MUNKAADÓK LAPJA

Grave acuze asupra președintelui Camerei de Muncă din Timișoara

Este cunoscută prigoana care durează de mai mult timp contra unor conducători industriali din Timișoara, care acțiune a primit în persoana Domnului Stefan Vulpe directorul Scoalei de Ucenici și președintele Camerei de Muncă din Timișoara un aprig susținător în timpul din urmă.

Prigoana a luat în ultimul timp dimensiuni mari, încât este atacat și Dl. Olariu, președintele Corporațiunii Industrișilor din Timișoara, cu totul că este nu eminent exponent al Partidului Liberal în Timișoara și care găsimuse ofensat a înaintat memoriul de mai jos atât Ministerului Muncii cât și Ministerului Industriei și Comerțului.

Domnule Ministru.

Subsemnatul Președinte al Corporațiunii Industriale din Timișoara, ne mai putând suporta intrigile D-lui Stefan Vulpe, cu care tulbură permanent buna armonie și pacea dintre membrii corporațiunii micilor industriali — cei mai loiali cetățeni — încă mai de mult l-am denunțat Ministerului Muncii. Cum până azi nu s'a dat curs plângerii noastre — pe când denunțurilor d-lui Vulpe contra noastră li s'au dat tot cursul, pentru că totul se prezintă la Minister prin prisma politică — care nu acoperă starea faptică de aici — fiind noi conducători mai vechi liberali ca Stefan Vulpe, care a intrat abia astăzi toamnă prin ușa din dos în partid, cu onoare Vă rugăm Domnule Ministru a interveni să se dea curs denunțului nostru pe care îl înțeleg în următoarele:

1. Stefan Vulpe este cel mai mare cumular, având 7 slujbe bine plătite, plus că și soția lui este funcționară la oraș.

2. Abuzează de situația sa oficială și pe cheltuielile instituțiilor, pe care le prezintă, se plimbă permanent la București pentru a denunța meseriașii pe cari nu încetează a-i și șicana.

3. În Camera de Muncă unde este președintele Comisiei Interimare a protejat numirea a 2 membrii: Tudor Novac și Sechei Alexandru, cari sunt elemente extremiste.

4. Cere dela liferanții căminelor de ucenici facturii în alb, pentru ale complecta singur și cum voiește.

5. Are le căminul ucenicilor un atelier de reparaturi, care lucrează și efecte noi pentru particulari — fără a desocoti cuiva.

În căminul ucenicilor taie porci pe socoteala proprie — înconjurând abatorul și fără a putea desocoti.

7. A fost conducătorul coloniei Timișorii la Balcic, ca atare are și în această chestie un dosar deschis.

8. La Camera de Muncă, ca președinte al Comisiei interimare, și — a votat 10.000 lei la lună plată.

9. Subvențiază dela Camera de Muncă ziarul maghiar „6 órai ujság” unicul ziar în direcția extremistă, care prin colcanele lui agită mla meseriașilor.

10. El se laudă că vrea să romanizeze nu știm pe cine — noi suntem români — dar una știm că soția lui e unguroaică și până și în opera română vorbește ungurește cu copii ei.

11. Cumnata lui — cetățeană ungară — este la o întreprindere locală angajată, și pașaportul ei este deja a 17-a oară prelungit — ca să iee pâinea unui șomer cetățean român. Ne întrebăm cu drept cuvânt este și ea indispensabilă ca specialistă?

Încă odată Vă rugăm să binevoiți a da

curs anchetei cerute deja de noi și pe care o înțeleg cu prezența rugându-Vă de a se ancheta toate acuzele prezentate și a fi ascultați și martorii ce vom prezenta la anchetă.

În așteptare că veți binevoi. Excelență de a dispune o anchetă urgentă față celor de mai sus de mine arătate, am onoare a Vă ruga să binevoiți a primi deosebită stimă și considerațiune ce Vă port.

Timișoara, la 8 Iulie 1934

Președintele Corporațiunii
industriale din Timișoara

Petru Olariu

Törvény a román személy- zetnek a vállalatokban való alkalmaztatásáról

Az új törvény, amelyet nem hivatalosan a nemzeti munka védelméről szóló törvény cím alatt emleget a sajtó, a vállalatok román nyelvű könyvelése, román alkalmazottak tartása és a fenti két előírás betartására életbe léptetett állami ellenőrzés formájának meghatározásával foglalkozik. A törvény a Hivatalos Lap e hó 16-án megjelent 161-ik számának 4618—19 oldalán jelent meg. A törvény teljes szövegének szözszerinti fordítását alábbiakban adjuk:

1. §. Gazdasági, ipari kereskedelmi és mindennemű magánvállalat köteles minden kategóriájú személyzeténél, ahogyan ezt a jelen törvény 3. §-a előírja, 80 százalékban román személyzetet alkalmazni. Igazgatóságának, vezetésének és felügyelő bizottságának 50 százalékban kell románoknak lenniük. Az igazgatósági elnök ugyancsak román kell, hogy legyen. Az idegen személyzetnek fentartott 20 százalékos kvótában lehetőleg azok az idegenek alkalmazandók, akiknek jelen törvény életbe lépésekor román feleségük és gyermekeik vannak.

Azoknál a vállalatoknál, ahol a 3-ik §-ban részletezett személyzet kevesebb 20 személynél, a különböző kategóriákban alkalmazandó románok arányszámát a minisztertanács állapítja meg az ipari és kereskedelmiügyi miniszter előterjesztése szerint.

2. §. Azok az ipari vállalatok, amelyek jelen törvény életbe lépése után alakulnak meg és különleges gazdasági fontosságukra való tekintettel, vagy különleges gyártmányaikra való tekintettel szükségük volna az 1. §-ban megállapított aránynál nagyobb számú idegen személyzetre, alakulástól számított 2 éves határidőt kapnak az ipari és kereskedelmiügyi, valamint a honvédelmi és munkaügyi miniszterek javaslatára a minisztertanács útján, hogy ezen idő alatt a román személyzet az első paragrafusban megállapított számarányt elérje.

3. §. A vállalatok személyzete, amelyre az első paragrafus vonatkozik, a következő kategóriákat foglalja magában:

1. Magasabbrendű adminisztratív személyzet.
2. Magasabbrendű technikai személyzet.
3. Alsóbbrendű adminisztratív személyzet.
4. Alsóbbrendű technikai személyzet.

5. Szakmunkások.

6. Munkások.

A végrehajtási utasítás fogja megállapítani mindennemű vállalat részére azokat a működési köröket, amelyek a fenti kategóriákban benne foglaltatnak. A fent részletezett személyzethez nem tartozik a vezérigazgató, a technikai és adminisztratív igazgató, abban az esetben, ha a vállalat magasabbrendű adminisztratív és technikai személyzete meghaladja a 30 személyt az említett 3 igazgató kivételével; a magasabbrendű személyzet közé csak azok az alkalmazottak sorolhatók, akiknek évi jövedelmük meghaladja a 200.000 lejt.

4. §. A kereskedelmi törvény által könyvek vezetésére kötelezett vállalatok az említett törvénytől eltérőleg, azonban a nemzetközi szerződés tiszteletben tartásával, naplót, főkönyvet és ledárokot román nyelven kötelesek vezetni.

5. §. Az állam biztonsága érdekében azon vállalatoknál, amelyek természetüknél fogva egyenes összeköttetésben vannak az állam védelmével, úgy az idegen, mint a román személyzet alkalmaztatását az ipar és kereskedelemügyi minisztérium kell, hogy jóváhagyja, a miniszterelnökség, az ipar és kereskedelemügyi minisztérium, a munkaügyi minisztérium, belügyminisztérium és a vezérkar egy-egy megbízottjából álló bizottság javaslatára. Ezen kategóriához a következő vállalatok tartoznak: bányavállalatok, vasgyárak, amely közlekedési eszközöket, fegyvereket és municiót állítanak elő, gázokat és robbanószerkeket gyártó kémiai vállalatok, valamint erőművi vállalatok.

Ezen bizottság tanulmányozni fogja a vállalat által jelen törvény 7-ik paragrafusa szerint benyújtott kimutatást és indokolt esetekben indítványozhatja egy vagy több alkalmazottnak a vállalatnak más ágazatába való áthelyezését, vagy teljes elbocsátását.

Az alkalmazottak véglegesítése csak az esetben érvényes, ha a nevezett vállalat mindenben teljesítette az ipar és kereskedelemügyi minisztérium által a fent jelzett bizottság javaslatára kiadott rendeleteket.

Ezen kötelezettségek teljesítésére legfeljebb 2 havi időköz van engedélyezve. Az állami vállalatoknál és minden közhivatalban, amely egyenes

összeköttetésben áll az államvédelmi szervezetekkel, a személyzet alkalmaztatása ugyancsak ennek a bizottságnak felügyelete alá tartozik, amely ebben az esetben a miniszterelnökség hatásköre alatt működik.

6. §. A meghatározott időre szóló alkalmaztatási szerződések, amelyek 1934 április 17-ike előtt kötöttek meg, érvényesnek ismertetnek el, azonban csakis a szerződésben foglalt időre és semmi esetre sem a jelen törvény életbe lépésétől számított egy évnél hosszabb időre.

Az ezek által a vállalatok által eszközölt új személyzet alkalmazása jelen törvénynek a Monitorul Oficialban való megjelenése után csak akkor lehet végleges, ha a felvételük jóvá hagyatott.

7. §. Valamennyi, a jelen törvény első szakaszában foglalt kategóriához tartozó vállalat köteles minden év végével, legkésőbb a következő év február elsejéig az ipari és kereskedelemügyi miniszterhez kimutatást benyújtani, amely magában foglalja úgy az idegen, mint a román alkalmazottakat, akik a 3-ik szakaszban meghatározott kategóriák szerint vezetendők be, felelmitve a minden egyes alkalmazott által betöltött funkciót, az alkalmazott szolgálati idejét és fizetését. Ez a kimutatás az ipari és kereskedelemügyi miniszter által kibocsátandó minta szerint készítenendő el, amelyet a vállalat törvényes képviselői irnak alá.

Az ipari és kereskedelemügyi miniszter közben fog járni azon román alkalmazottak fizetésének javítása érdekében, akiknél megállapították, hogy a fizetés nincs arányban képességükkel és munkakörülményekkel.

8. §. Azek a vállalatok, amelyek jelen törvény rendelkezéseit nem tartják be, vagy fondorlatos uton kijátszák ezt a törvényt, a következő büntetésben részesülnek:

a) felszólíthatók, hogy 8 napon belül alkalmazkodjanak a törvény valamennyi rendelkezéséhez;

b) pénzbüntetéssel súfhatók, amely pénzbüntetés azonban nem lehet nagyobb alaptőkéjük 3 százalékánál.

c) az államtól, vagy az állam felügyelete alatt működő intézményektől élvezett kedvezmények megvonása;

d) kizárás a közszállításokból;

e) működésükben időlegesen, de legfeljebb 6 hónapra eltilthatók;

f) a vállalat bezárása.

Az a) és b) pontokban foglalt büntetések az ipari és kereskedelemügyi minisztérium által róhatók ki, míg a c) és d) pontokban foglalt büntetések a minisztertanács által az ipari és kereskedelemügyi minisztérium indokolt javaslata alapján, végül az e) és f) betűk alatt foglalt büntetések ugyanazon módon róhatók ki, azonban csak az ipari és kereskedelemügyi miniszter által kinevezett és az ő elnöksége alatt működő bizottság előzetes vizsgálata alapján és miután az érintett vállalatok képviselői tudomásul vették a vizsgálat eredményét és kihallgattatták a bizottság teljes ülése előtt.

Büntetés alá esnek azok a vállalatok is, amelyek az idegen személyzetet más munkakörben alkalmazzák, mint amilyenre engedélyt kaptak.

A minisztertanács az ipari és kereskedelemügyi miniszter javaslataira, amelyet ezen minisztérium által kijelölt hatósági közegek vizsgálata alapján hozott, felmentést adhat a c), d) és e) pontokban foglalt büntetések alól, ha az említett vizsgálat megállapította, hogy a vállalat teljesítette az e törvényben foglalt előírásokat.

Visszaesés esetén a kirovandó büntetés az azelőtt kirótt büntetés utáni következő kategóriájú lesz.

A vállalat lezárására szóló büntetés végleges és az alól a vállalat semmi körülmények között sem oldható fel.

9. §. Az első paragrafusban foglalt valamennyi vállalat köteles az ipari és kereskedelemügyi minisztériumnak mindennemű az ellenőrzéshez szükséges okmányt rendelkezésre bocsátani.

10. §. Végrehajtási utasítás fogja jelen törvény rendelkezéseit részletesen megállapítani.

11. §. Idegenek az országban való tartózkodásának engedélye továbbra is az 1930. évben hozott, a hazai munka védelméről szóló törvény és az emigrációról szóló törvény alapján történik, amely törvények továbbra is érvényben maradnak.

12. §. Valamennyi, ezen törvénnyel ellentétes rendelkezés, amelyek "speciális törvények" vagy rendeletek alapján keltek, érvénytelenek.

Csak ez év őszén hozza meg a timisoarai ítélőtábla elvi döntését az építőmesterek szerzett joga ügyében

A timisoarai ítélőtábla napokban foglalkozott assal a keresettel, amelyet Martin András, Bagyánszky János, Götz Károly, Niederkorn Mátyás és Tillich Rezső timisoarai építőmesterek nyújtottak be az ellen a miniszteri rendelet ellen, amely szerzett jogaiktól megfosztotta őket és további működésüket veszélyezteti. Az építőmesterek képviselőjében Matei Radu volt képviselő és ügyvéd jelent meg, aki rámutatott arra, hogy az építőmesterek még az 1884. évben hozott törvény alapján működhetnek és iparendelőjük alapján joguk volt úgy terveket elkészíteni, mint pedig a városi hatóságok által jóváhagyott tervek alapján építkezési munkákat végezni. A román kormány 1918-ban úgy a törvényt, mint a szerzett jogokat alismerte. Az építőmesterek 1932

évig zavartalanul dolgozhattak és egy akkor hozott törvény csupán azt írta elő, hogy legalább öt évi gyakorlat szükséges az ipar folytatásához. Az új miniszteri rendelet nem vette ezt figyelembe és megvonta tőlük azt a jogot, hogy terveket készíthessenek. Ez a rendelkezés az építőmesterek existenciájukban támadja meg. Az építőmesterek nem kérik azt, hogy építészekké legyenek kinevezve, — fejezte be beszédét az ügyvéd — hanem csupán szerzett jogaiknak a minisztérium által történő tiszteletben tartását kívánják.

Az ítélet kihirdetését a bíróság elhalasztotta, így előre láthatólag csak ez év őszén születik meg az Erdély és Bánság egész építőmesterei karát érintő pörben a timisoarai tábla elvi döntése.

Akadályokba ütközik Erdélyben és a Bánságban az új váltótörvény végrehajtása

Az ügyben a cluj-i ügyvédi kamara fellerjesztést intézett az igazságügy-miniszterhez

Az új váltótörvény, amelyet annak idején Az Iparos részletesen közölt, papiroa életbe lépett ugyan, a gyakorlatban azonban Erdélyben és a Bánságban a végrehajtása leküzdhetetlen nehézségekbe ütközik. A genfi nemzetközi egyezmény alapján készült új román váltótörvény a váltót gyorsított eljárás alapján behajtható forgalmi papírnak minősítette. Ekörül vannak bajok.

Ennek az élvnek megfelelően ugyanis az új váltótörvény szerint a váltó peresítés nélkül végrehajtható. Ennek az okirályságban nincs is semmi akadálya, amint a bíróság a váltótörvény alapján a lejárt váltóra rávezeti a végrehajtási záradékot és ezután a portarelek akadály nélkül foganatosíthatják a kielégítési végrehajtást. A végrehajtás foganatosítása rendjén azonban a váltóadós ellentmondhat és ezután megindul a per. Nálunk a váltótörvény végrehajtása nem megy ilyen egyszerűen, mert

az érvényben lévő végrehajtási törvény nem egyezik meg az okirálysági végrehajtási törvénnyel. Itt végrehajtást csak bírói végzés alapján lehet foganatosítani.

Emiatt aztán a váltók perelés nélküli végrehajtása csak papiroa van meg és a gyakorlatban ki nem vihető, mert a portarelek több esetben megtagadták a végrehajtási záradékkal ellátott váltó alapján az adós ingóságainak lefoglalását.

A cluj-i bírák és ügyvédek több megbeszélésen foglalkoztak már a váltótörvény eme hiányosságának kiküszöbölésével és abban állapodtak meg, hogy az igazságügyminiszter figyelmét felhívják erre a körülményre. Kérni fogják, hogy módosítsa a végrehajtási törvényt a közjegyzői törvény III. szakasza alapján, amely szerint bizonyos esetekben közjegyzői okiratokat peresítés nélkül is végrehajthatónak jelent ki olyanképpen, hogy nálunk is alkalmazható legyen a regáli végrehajtási törvény rendelkezése és a portare felszólítását bírói végzés hatályával ruházza fel. A cluj-i ügyvédi kamara erre vonatkozó memorandumát az igazságügyminiszterhez a napokban küldötte el. Pénzügyi és jogászai körökben érdeklődéssel várják az igazságügyminiszter döntését, mert enélkül az új váltótörvényt Erdélyben és a Bánságban nem lehet alkalmazni.

Megkezdték Clujon a kifőzdék ellenőrzését és megadóztatását

A pénzügyminiszter — mint megírtuk — a közelmúltban körrendeletben hívta fel a pénzügyigazgatóságok figyelmét az úgynevezett kifőzdékre, ahol a kosztadást iparszerűleg gyakorolják, anélkül, hogy a jövedelem után adót fizetnének. A kifőzdék működésének következtében kellemetlen helyzetbe jutott a vendéglőipar, amely abonenseit elvesztette és ezért érthető, hogy a rendelet megjelenését — amelynek kibocsátása érdekében Bucurestiben már többször eljárak — örömmel üdvözölte.

A vendéglős iparosok országos szövetségének főtitkára, Sarmay Lajos az intézkedéssel kapcsolatban kijelentette, hogy a rendelkezés éle korántsem azok ellen a szegény családok ellen irányul, akik családi asztaluknál 5-6 embernek adnak kosztot, mert a magyar ipartörvény meghatározása szerint is ilyen kismértékben való kosztadás nem ütközik tiltó rendelkezésekbe. A vendéglősök tisztában vannak azzal, hogy számos elszegényedett tisztviselő család és özvegy csak kosztadással tudja magát fentartani. Nincs is ezek ellen semmi kifogás. Ellenben

vannak Clujon olyan kosztadó helyek is, ahol naponta 50-100 személyt látnak vendégül, banketteket rendeznek, sőt titokban még szeszszalokat is kiszolgáltatnak. Ezek ellen harcolnak a vendéglősiparosok, mert

ezeknek sem iparendelőjük, sem cégjelzésük, sem egészségügyi engedélyük nincs és ezért úgy adózási, mint közrendészeti és közegészségügyi szempontokból kifogás alá esnek.

A pénzügyminiszter vonatkozó rendelete értelmében a cluj-i pénzügyigazgatóság felhívta a kerületi adóhivatalokat, hogy a kerületükben tartsanak ellenőrző szemléket, állapítsák meg névszerint is azokat, akikre a kiadott rendelkezés vonatkozik. A pénzügyigazgatóság munkáját meg fogja könnyíteni az, hogy

a vendéglősiparosok már teljes névsorral rendelkeznek és ezt a névsort a pénzügyi közegek rendelkezésére fogják bocsátani, hogy az adókiutaknál azokat felhasználják.

Ha ezek a kifőzdék majd szintén olyan horribilis adókkal lesznek megterhelve, mint a vendéglősök, bizonyára le fognak mondani a kosztadásról, vagy felemelik áraikat s akkor a fogyasztók ismét vissza fognak térni az elnéptelenedett éttermekbe.

HAZASSÁGKÖZVETITŐNÉL

— Hogy jön maga ahhoz, hogy nekem egy ilyen nőt ajánljon. Hiszen ez olyan sovány, hogyha egy aszpírint nyel le, azt hiszi az ember, hogy másállapotban van.

A világ legdrágább cement-jével Románia épít

Angliában alig 10.000 lej egy vagon kitűnő cement, Németország most másodszor szállítja le az árakat, csak nálunk nem történik semmi a legfontosabb építkezési cikk olcsóbbá tételére

Berlinből kapjuk a hírt:

A német cementkartell csökkentette az árakat.

Nálunk hiábavaló volt minden erőlködés a cementkartell árának letörésére. Az Építőmesterek Szövetsége révén még mérséklést sem lehetett elérni.

A világon a legdrágább cement Romániában van.

Nálunk Clujon, Oradean, Timisoaran, vagy Targumuresen egy vagon cement még mindig 27.000 lejbe kerül.

A németországi cementgyárak kétszer szállították le az árakat. Ma pl. az egész német birodalomban 400 és 420 márká között árulják a kereskedő detailista hasznának bekalkulálásával a cementet, beleértve a csomagolás (papírsák, vagy jutaköcsönzsák) költségét is. 10—15 és 20 márkával csökkentették a cement árát vagonként.

A cement tudvalevőleg a legfontosabb építési cikk a mai modern építészetben. Németországban érthető, hogy a háború előtti árakkal szemben 140—150-es indexszámmal árusítják. A nagy adók, szociális terhek elképzelhetetlenül fölötté állanak a mienknek. Csak a betegsegélyző és az ezzel kapcsolatos járulékok legminimálisabb skálája hetenként a fizetés nélküli inas, vagy legkisebb fizetésű napszamos után 185-től 198 lejt tesz ki a mi pénzünk szerint, vagyis: közel 5 márkát.

Németországban a múlt évvel szemben 427 százalékos emelkedést mutat az építési engedélyek száma. Tehát horribilis a munkaszaporulat. Angliában a cementkartell emelte az árakat.

A National Builder című angliai építészeti ma-

gazin dühös cikkben megy neki a cementgyáraknak, hogy a cement árát tonnánként az épületre szállítva a detailista kereskedő hasznával együtt 38 sillingről 40 sillingre emelték fel. Ez azt jelenti, hogy 1.016 kilogram cement 950 lej helyett ezután 1000 lejbe fog kerülni.

Vagyis Angliában az ország bármely pontján a cement vagonja alig 10.000 azaz tízezer lejbe kerül.

A mi 27.000 lejes cementünk tehát majdnem háromszorosa az angliainak. Pedig bizonyára az angol cement valamivel jobb!!!

Az építészeti lap tajtékozva mondja el, hogy a British Portlandcementgyár tiszta haszna 1.189.000 angol font volt, a Tunnel Portlandcement Companyé 213.907 font, úgy hogy az osztalék 25 százalék, illetve mindenféle adóktól mentesen tisztán 20 százalék volt átlagban.

Tehát ha 10.000 lejért az angol gyár ad 10.160 kgr. cementet és abban benne van a fuvar, a kereskedő viszonteladó haszna és az igazgatóság az intern levonások után még mindig tud 25 százalék osztalékot fizetni, akkor mit keres a 27.000 lejes árral 10.00 kg-os vagon mellett a romániai cementgyár? Hány száz percentet???

Valóban érthetetlen, hogy semmi kormányintézkedés sem történik a megszokott ígéreten fölül. A különféle kartellárakat nem fékezi meg a kormány és semmi intézkedés nem történik, hogy a mai leromlott gazdasági viszonyok közepette a kereseti lehetőségek feljavittassanak.

Csiszár Lajos.

László droguista, Sándor Arthur kereskedő, Szalai Géza nagytráfikos, Sándor Ferenc könyvkereskedő, Szimányi Izsák kereskedő, Szigeti Oszkár cipőkereskedő, Vértess Gyula festékkereskedő, Vértess Vilmos rádiómérnök, Cirici Aurel nagykereskedő, Aconiu Vazul cipőkereskedő, Markovits Sándor borkereskedő, Grünstein Armin juteáru kereskedő, Hegedüs Gyula kereskedő, dr. Brasch Aladár kereskedő, Brasch Elemér tejk kereskedő, Bene Emil butorkereskedő, Hammer Vilmos műszaki kereskedő, Garciu Andrei könyv kereskedő, Muntean Gheorghe könyvkereskedő, Schütz Jakab posztónagykereskedő, Moskovitz Zsigmond ruhakereskedő, Maidt Emil kereskedő, Fischer Simon kereskedő.

Kisiparosok

Faipar: Sfat Vichentie butorasztalos, Cizster Kálmán butorasztalos, Rusu Pavel esztergályos, Wolf András kárpitos, Popovici Joan kerekgyártó, Szirbusz Vazul műasztalos, Bonca Izidor asztalos, Ring István kádár, Kolarov Demeter esztergályos, Fetti József kárpitos.

Bőripar: Adoc Axentie cipész, Rada Joan cipész, Dragan Gligor csizmadia, Engelhardt Ferenc szűcs, Jancin Miklós szűcs, Jancin Vazul szíjgyártó, Dolga Mircea ipartestületi titkár, Cornea Ádám cipész, Musca Joan cipész, Mojic Joan csizmadia, Kompaiz József szűcs, Scheuermann Vendel szűcs, Tordai János csizmadia, Paulini József cipész.

Ruházati ipar: Coroban Stefan szabó, Budean Gheorghe szabó, Steinhübel Lajos kesztyűs, dr. Vladislav Cornel titkár, Szemerei Henrik kefekötő, Crisan Cornel szabó, Camenita Teodor szabó, Noszkai Károly nőiszabó, Schneider Adolf kalapos, Maltry Mátyás nőiszabó, Mot Péter szabó, Mitrici Milivoi szabó.

Élelmiszeripar: Stoica Radu pék, Takács István pék, Tomits Pál husiparos, Neteu Joan husiparos, Mohor Ilie vendéglős, Nagy Béla vendéglős, Barthel Ernő mézeskalácsos, Schwarzenberger Károly pék, Muszka Árpád husiparos, Nistor Gheorghe husiparos, Madár József vendéglős, Orbán István cukrász, Lutai László vendéglős, Mihályi Gyula cukrász.

Építőipar: Gligorescu Pál bádogos, Gabor Demeter bádogos, Oprean Antal szobafestő, Siciovan Pavel cserepes, Dan Gheorghe kőműves, Sarb Antal kályhás, Návrády Ede villanyszerelő, Tulbure Joachim üveges, Rózsa Béla kőfaragó, Komlós Pál bádogos, Kőszeghy Emil bádogos, Miloszáv János vízvezetékyszerelő, Tapos Virgil szobafestő, Groza Péter cserepes, Szilágyi Pál kőműves, Gáspár Árpád villanyszerelő, Faller Gyula épületasztalos, Hagyák Ferenc lakatos, Schwarcz Árpád villanyszerelő, Ruiboaca Stefan lakatos.

Nyomdaipar: Jenci Gheorghe nyomdász, Bitó N. nyomdász, Mihailovici Alexa könyvkötő, Menráth Miklós könyvkötő, Reismann Sámuel nyomdász, Lányi Izsó nyomdász, Davidovits Árpád könyvkötő, Filadelfi Adolf könyvkötő, Ferdinand Ilie könyvkötő, Lovrov Ferenc nyomdász.

Vas és fémipar: Ardelean Nicolae kovács, Zetyik Károly lakatos, Kun József optikus, Hönig Árpád harangöntő, Sontágh Antal kocsifényező, Rosenzweig János aranyműves, Csáky Gyula vésnök, Reiner József órász, dr. Oprean Virgil ügyvéd, dr. Barbatei Teodor ügyvéd, Samanta Joan kovács, Jantó Béla gépgyáros, Tomai Pál kocsifényező, Csáky János órász, Karczag István vésnök, Ivascu Miklós lakatos, Gartner Márk lakatos, Duma Aurel kovács, Gligorescu Ilie bádogos, Böszörményi Géza lakatos.

Különböző iparágak: Bodrogean Aurel borbély, Birkenheuer Péter borbély, Eipert Fidel női fodrász, dr. Liviu Halmagean fogorvos, Martin János ujságíró, Curticean Stefan fényképész, Tóth István vegyész, Puterity Svetozar autotaxi tulajdonos, Krebsz József kelmefestő, Galea János borbély, Papp Izidor borbély, Feier János fodrász, Wollmann Emil fogtechnikus, Nagy Géza fényképész, dr. Vörös László lapszerkesztő, Gurzei János autotaxi tulajdonos, Dan Gheorghe bérkocsis.

Előírások a szakbírák kiválasztása ügyében

A munkabírásról szóló törvény 31., 38. és 42-ik szakaszai értelmében mindazok, akik mint

Kik lettek kinevezett tagjai az aradi munkabírósnak?

Mit tartalmaz a Hivatalos Lapban a kinevezés ügyében közölt rendelet teljes szövege?

A Hivatalos Lap 1934 évi július hó 21-én megjelent 166. számában hozza a munkaügyi minisztérium által az aradi munkabíróshoz kinevezett választott bírói tagok névsorát. Alábbiakban közöljük a munkaadók részéről kinevezett választott bírák névsorát foglalkozási csoportok szerint. A névsor egész szövegének elolvasását ajánljuk az érdekelteknek, mert többen nem a saját szakmájuk névsorában szereplenek.

Nagyipar

Dr. báró Neuman Károly gyárigazgató, Fringhian B. Hartin gyárigazgató, Pacuraru Brutus iparkamarai főtitkár, dr. Rácz Sándor gyárigazgató, Albu Simion gyárigazgató, Dan Oszkár gyárigazgató, dr. Falus Lajos iparkamarai titkár, Serbanescu Dimitrie mérnök, Kleinhändler Ábris gyárigazgató, Reinhart Gyula butorgyáros, Zima Tibor volt iparkamarai főtitkár, György Menyhért gyárigazgató, dr. Juhász Géza gyárigazgató, Steiner Ödön építész, dr. Czettel Lajos gyárigazgató, Guttmann Aladár gyáros, Rappaport Miksa gyárigazgató, Kornis Ernő gyáros, Rácz Emil építész, Domán Sándor mérnök-gyáros, Lengyel Béla gyáros, Andrei Jovita villanygyári igazgató, Ambrus Ferenc vállalati igazgató, Traian Butoescu mérnök, villanygyári igazgató, Mihail Tripa mérnök, az aradi közszégi vállalatok igazgatója, Emil Gold mérnök, az Arad Hegyaljai vasut igazgatója, Cristea Marcov cukorgyári igazgató, Sebestyén János mérnök, CFR inspektor, Serbanescu Toma mérnök CFR insp., Marcu Ioan mérnök, CFR insp., Parutiu Victor CFR fűtőházi főnök, Bacila Vasile CFR

insp., Pantea N. Petru CFR raktárfőnök, Popovici Sándor CFR insp., Pienariu Nicolae CFR pályafelügyelő.

Kereskedelem

Adler Tibor nagykereskedő, Alföldi Pál gazdasági egyesületi igazgató, dr. Szöllösi Zsigmond ügyvéd, Pacuraru Brutus iparkamarai főtitkár, Faragó Rezső bankvezérigazgató, Jesanu Stefan bankigazgató, Friedland Jonel bankigazgató, Tatu Joan bankigazgató, Faragó Alfréd biztosító intézeti igazgató, Bing Hugó biztosító intézeti igazgató, Stein József biztosító intézeti igazgató, Lázár Samu szállítási vállalkozó, Salacz Dezső vállalati igazgató, Scharfstein Jakab szállítási vállalkozó, Domán Sándor nagykereskedő, dr. Grossmann Alfréd borkereskedő, dr. Herczog Sándor kereskedelmi ügynök, Halász Dezső vállalati igazgató, Kardos Jenő terménykereskedő, Klein József mérnök, Kornis Ödön nagykereskedő, Molnár Ödön műszaki nagykereskedő, Kozma Sándor exportőr, Szabó Miklós nagykereskedő, Sebes Károly fakereskedő, Aufrecht Sándor fakereskedő, Szenes Henrik nagykereskedő, Burza Kornél nagykereskedő, Engel Gyula kereskedő, dr. Földes Béla gyógyszerész, Gróf Ferenc kereskedő, Schwarcz Adolf kereskedő, Holländer Emil fakereskedő, Halic Péter kereskedő, Iványi Menyhért kereskedő, Kabos Károly kereskedő, Radovan Milivoi terménykereskedő, Manea Demeter kereskedő, Lapusca Todor kereskedő, Kerpel Izsó könyvkereskedő, Lusztig Dezső kereskedő, Márkus Miksa kereskedő, Németh István nagykereskedő, Ordelt

felperesek, vagy alperesek ezen bíróság elé járnak, ezekből a kijelölt tagokból egy tagot és egy helyettesét nevezhetnek ki a maguk részéről a választott bíróságra. Amennyiben az érdekelt nem nevezné ki a maga részéről a bírósági tagot, az elnöklő bíró nevezi ki a szakbíró és helyettesét. Az ülnökök és helyetteseik kiválasztásánál úgy az érdekelt részéről, mint az elnöklő bíró által történő kinevezésnél figyelembe veendő, hogy az ülnökök lehetőleg ugyanazon szakmából valók legyenek, mint amilyen a per képvisel.

A választott, vagy kinevezett ülnökök és helyetteseik nem cserélhetők a per folyamata alatt.

Kollektív munkaszerződéses konfliktusánál, amennyiben az érdekelt nem jelöli ki a törvény 29-ik szakasza alapján részükről a két ülnököt és azok két helyettesét, akkor ugyanezen törvényszakas 5-ik bekezdése értelmében a jelen kimutatásban szereplő személyek közül választathatják meg a két ülnököt és azok helyettesét, ellenkező esetben az elnöklő bíró fogja hivatalból kinevezni az ülnököket.

Jogesetek a kisipar köréből

Hogyan ítelt a legfőbb semmitőszék (Curtea de Cassatie) legfelsőbb fokon egy perben, amelyet volt munkaadója ellen elmaradt szabadság címén indított egy munkás. Minden bírói fórum elmarasztalta a munkaadót az elmaradt szabadság miatt.

Alábbiakban a legfőbb semmitőszék 1934. évi március 7-én hozott 493 számú alatti döntésének teljes szövegét közöljük:

A felperes alkalmazott kéri többek között azt is, hogy fizetessék meg részére a kár amiatt, hogy részére a munkügyi törvény 49-ik szakasza értelmében járó évi szabadság meg nem adott. Az alsóbíróságok megállapították, hogy felperes alkalmazott szabadságot tényleg nem kapott, aminek a következtében a felülvizsgálattal élő munkaadó társaság a meg nem adott szabadságidőre járó fizetés kétszeresében lett marasztalva, amely miatt semmisségi panasszal élt. A Curtea de Cassatie a következő döntést hozta:

A felülvizsgálattal élő társaság azt adja elő, hogy az alkalmazott töle évek folyamata alatt soha szabadságot nem kért, így nem lehet állítani azt, hogy a szabadság megadását visszautasította volna. Tekintettel arra, hogy a törvény szövegében az van, hogy a munkaadó adni, illetve engedélyezni köteles szabadságot, az ilyen engedélyezéshez szükséges, hogy az alkalmazott ezt kérje. Engedelmet adni valamilyen kérelem nélkül nem is lehet. A törvényszék a törvény szövegét úgy értelmezte, hogy a munkaadó köteles adni (engedélyezni) szabadságot, anélkül, hogy a munkás ezt kérné és annak kérelmének nélküli megadása is kötelező, minél következtében a munkaadó vétkez a törvény 50-ik szakasza értelmében. A törvény 49. szakasza értelmében a munkaadó köteles alkalmazottjának szabadságot adni a szolgálat évi számarányában és a törvény szerint meghatározott időközökben. A szabadságidő so nem redukálható, sem el nem törölhető még a felek megállapodása által sem, amely törvényes rendelkezést a munkügyi törvény regulaméntjének 50 §-a kiegészíti. A mulasztás következménye a kártérítés. Ezt a szabadságot a törvény abból a célból adja, hogy a munkás pihenjen. Más célokra adott szabadság tehát nem számítható be a pihenési szabadságba. A törvénynek ez az intézkedése a szabadságidő tekintetében parancsoló és kötelező, anélkül, hogy erre külön kérelmet kellene az alkalmazottnak előterjesztani. Az semmi tekintetben a törvényes mértékben belül meg nem szorítható. A szabadságidő tekintetében a bizonyítás nem a munkást, hanem a munkaadót terheli. Ezt a bizonyítást a felülvizsgálattal élő társaság meg sem próbálta, hanem csak azt állította, hogy ő azt vissza nem utasíthatta, mert azt töle az alkalmazott nem kérte, tehát amikor a törvény 49-ik és 50-ik ska-

Elfogyott Clujon a salak, megakadtak az építkezések

Mint ahogy az újabb pénzügyi törvények értelmében, csak azok a házak részesülnek adómentességben, amelyeknek építését jövő hó 15-ig megkezdik, Clujon az utóbbi hónapban örvendetes lendületet vett az építkezés. Sajnos, az építkezéseket nem lehet keresztülvinni, mert hiányzik egy fontos építkezési anyag, a kőszén-salak, amit a cluji építőmesterek Görgényi vállalkozótól szoktak beszerezni, aki viszont lekötötte a CFR cluji állomásának egész salak termelését.

Már az is kifogás alá eshetik, hogy a salak elárúsítását a CFR koncesszionálta, mert ezzel lehetőséget adott az árak önkényes megállapításának, és meg aztán egyenesen érthetetlen, hogy Clujon egyszerre kifogyott a salak és emiatt az építkezéseket nem lehet folytatni és befejezni.

Most épül például a Regina Maria-uccában Lapedatu miniszternek a palotája és a munkálatokat nem lehetett befejezni, mert néhány vagon salakra lenne szükség, amit a városban nem lehet beszerezni.

A salak eladásával foglalkozó vállalkozó azal védekezik, hogy újabb és mozdonnyokat pakurával fűtik és így kevés salak gyűlt össze. Ami pedig összegyűlt, azt a CFR által létesített sportpálya feltöltésére használják fel, ahelyett, hogy erre a célra földet használnának fel. Az építőiparosok panaszt emeltek a cluji ipartestület elnökségénél, az elnökség pedig az iparosok kérését tolmácsolva, a CFR Bucurestiben székelő központi vezérigazgatóságánál tesz panaszt.

kassai értelmében a szabadságidőre járó fizetés dupla összegét állapították meg, az alsóbíróságok nem követték el törvényesítést, amiért is a felülvizsgálati kérelem, mint alaptalan elutasították.

Ezt a döntvényt teljes szövegében azért közöljük, mert az üzemekben a szabadságolás ideje elérkezett. Érdekes tehát minden munkaadónak, hogy tudja, mi a z ügyben a legfőbb semmitőszék (Curtea de Cassatie) álláspontja. Ha egy alkalmazott a vállalatnál van, szabadságolandó. A munkaadó kérjen elismervényt arról, hogy a munkás megkapta törvényes szabadságát. Az elismervényben jelöljék meg a pontos időt és időtartamot, mert szükség esetén a bizonyítás a munkaadót terheli. Ha több mint 10 alkalmazott van az üzemből alkalmazásban, a munkaadó köteles egy listát kifüggesztetni, amelyben megjelöli a sorrendet, ahogy az alkalmazottak szabadságolása meg fog történni. A joggyakorlat szerint a szabadságidőről lemondani nem lehet. Ez azonban addig áll, míg az alkalmazott a munkaadó alkalmazásában áll. Ha eltávozott és szabadságot nem kapott, ha kilépése után a meg nem kapott szabadságra nézve egyezményt köt, az az újabb joggyakorlat szerint jogerővel bír. Nevezetesen már ekkor nem hozhatja fel, hogy függő helyzetben volt a munkaadóval szemben és hogy kényszerhelyzetben volt.

Szabadság csakis a szokások időben adandó. Olyankor, amikor az üzem szabadságolási szokott. Minden betöltött év után jár a szolgálati évek szerinti napokon meghatározott szabadságolás. Ha tehát az alkalmazott olyan időben lép ki, amikor már szabadságon volt és újabb egy éve még nincs a szabadságolás óta és nem is érkezett még el az ideje a szabadságolásnak, a folyamatban lévő évre nem igényelheti a még jövőben elkövetkezendő szabadsági ideje után a kártérítést, mert már akkor, amikor ezen joga megnyílta, nem is lesz munkaadója alkalmazásában.

Halálos baleset a cséplőgépnél, amelynek előidézésében egy a balesetet szenvedő, mint a géptulajdonos vétkesnek nyilvánították.

A timisoarai tábla 2370/1982 számú ítéletében egy összegben ítelt kártérítést az elhunyt munkás apjának és apja családjának.

Jebel községben történt az alábbi jogeset. Cséplés volt és az egyik munkás annak ellenére, hogy a cséplőgépet megtiltotta, felmászott a cséplő tetejére és így, állva etette a dobnál a kékvet. A szerencsétlen ember munka közben megcsuszott, beleesett a dobba és az elszorított vérvérzés folytán meghalt. Az elhunyt apja keresettel lépett fel a cséplőgéptulajdonos ellen. Tekintettel arra, hogy a balesetbiztosító az elhunyt után részbeni kárt térített, a balesetbiztosító által meg nem térített károsság megtérítése címén indította meg a pert a géptulajdonos ellen. Előadta, hogy halálos szerencsétlenséget szenvedett fia 19 éves volt, ő hadirokkant és emellett egy 17 éves beteg leánya van. Felesége szintén öreg és jórészt munkaképtelen. Havi jövedelme a rokkant nyugdíj, 1000 lej havi bérösszeg egy kis háza után és 4 hold katonaföld, amelynek jövedelme azonban igen csekély. A flu. — mondja tovább a kereset

— őt és a családot eltartotta volna, így jogosan lép fel kártérítési keresettel a géptulajdonos ellen.

A géptulajdonos a kereset elutasítását kérte. Az apa az ő álláspontja szerint a maga és családja eltartására képes, tehát az elhunyt őt el nem tartotta. Különben is koránál fogva még nem volt abban a helyzetben, hogy erre képes lett volna. A balesetet maga az elhunyt okozta, aki a figyelmeztetés ellenére ment fel a cséplőre és adogatta a dobnál állva a kékvet, holott őt megtiltotta. Jogszabály az, hogy minden kárért a veszélyes üzem tulajdonosa felel. Kivételt képez azonban az olyan eset, amikor a balesetet a balesetet szenvedő vétkeisége okozta. Jelen esetben a baleset oka az elhunyt, tehát a géptulajdonos ezen az alapon sem felel.

A bíróság a bizonyítási eljárás eredményeképpen megállapította, hogy az elhunyt maga volt az oka a baleset bekövetkezésének. A figyelmeztetés ellenére a cséplő tetejére mászott és a baleset úgy következett be, hogy a lokomobil által rázott cséplő erős mozgásban volt, az elhunyt megcsuszott és egyik lába a dobba szorult. Megállapította azonban a bíróság az is, hogy géptulajdonos a dob előtt a nyílásnál nem alkalmazott fentartó fát, amely kizárta volna megcsuszás esetén is, hogy az elhunyt a dobba beleeshessen. Megállapított, hogy a lokomobil csak 10 percet azután állították meg, hogy az elhunyt lába a dobba beleesett. Megállapított, hogy a gépész nem tartózkodott a lokomobil mellett. Az elhunyt lába több mint 20 perc után volt emiatt kiszabadítható és ez idézte elő, hogy a szerencsétlen munkás súlyos vérvérzése halált okozott.

Megállapította a bíróság, hogy mindkét fél vétkeisége nyilvánvaló, tehát a kár megosztásának elve alkalmazandó. Az üzem veszélyes jellegére az ügy elbírálásánál nem voltak tekintettel mert ezt a jelen esetben nem minősítették lényegesnek. A bíróság döntése szerint tekintettel arra, hogy a vétkeiség mindkét részről megállapított, ezen jogi alapon a magyar királyi kuria 683/1913 számú döntvényében megállapított jogi elv alkalmazásának van helye, amely ilyen esetekben a kárt a felek között megosztja.

Az adott viszonyok mellett — mondotta ki a bírói döntés — a felperes jogosan hivatkozhatik arra, hogy fia tartására szorult, figyelembe véve előre haladott életkorát és családjának tényleges helyzetét. Arra való tekintettel azonban, hogy a munkásbiztosító részben a kárt már megtérítette és hogy felperesnek egyéb jövedelmei is vannak, a kártérítés összegét egy összegben 20.000 lejben állapították meg. A bíróság eltekintett az 1874. évi XVIII. törvényben meghatározott elvtől, amely szerint ilyen esetben évi járadék megállapításának van helye. Indoka ennek az volt, hogy ez a törvény főleg azokra az esetekre vonatkozik, amikor a kárt valamely közhasznú vállalattal szemben érvényesítik. Ezek a vállalatok teljes garanciát nyújtanak arra, hogy az évjáradékot megfizetik. Jelen esetben magánosról lévén szó, az adott viszonyok figyelembe vétele mellett a kárt egy összegben kellett meghatározni, mert ez módot ad arra, hogy az elhunyt családja az összeget megélhetésének biztosítására fordítsa.

Közl: Kécs Sándor dr.

Targumureş építőiparában csak a városi főmérnöknek van munkája és hatósági támogatásban részesülnek a kontárok és fedezőmesterek

Vitiu iparügyi felügyelő egymásután semmisíti meg az egyes hatóságok által szabálytalanul kibocsátott építőmesteri engedélyeket. — A targumuresi iparkamara elnöke ankétot hívott össze a tarthatatlan helyzet orvosollatása érdekében

Az Iparos egyik multkori számában rámutatunk arra, hogy milyen nagy százalékát végzik az építőmunkának kontárok, különösen Aradon. Ez, ugy látszik, országos tünet. Sok esetben maguk a któsági közegek mozditják elő. Targumuresről érkezett jelentés szerint ott a városi főmérnök maga mozditja elő és egyenesen arra törekedik, hogy letörje a tisztas tanult építőiparosokat.

De szóljon a tudósítás:

Tegnap volt a helyi iparkamara interimár bizottságának gyűlése, amelyen súlyos kifakadások történtek a városi adminisztrációban ott-honos építőipari munkálkodás ellen.

Bustya Béla szóvá tette, hogy a város minden munkát, rezsiiben végeztet. Az aszfalt munkálatok, a sportpálya tribünépítése, az utjavítások, betoncsövek készítése, javítások az épületeken, sőt legújabbán az állami kórháznak a városi mérnöki hivatal művezetése alatt végzendő befejezése is rezsiiben történik. A vasgerendák közé verendő vasbeton mennyezeteket rezsiiben akarja készíttetni a főmérnök, mint ahogy rezsiiben készül a két nagy új katedrális épület és a román tanoncotthon építése.

A főmérnök készít minden nagyobb magán-épitési tervet, magánépítés nem kaphat ilyen munkát, mert arra az engedély nem holtbizonyos. Ezért az építések, építőmesterek és mérnöképítőmesterek, akik eddig is foglalkoztak ilyen munkákkal, a főmérnök rendszere miatt kellett volna folytatni teljesen munka nélkül vannak.

Bebizonyosodott és az építőmesterek kezébe került szerződésből kitűnt, hogy Maetz főmérnök az általa tervezett házaknál nemcsak tervezőként, hanem művezető ellenőrként is szerepel. Holott tulajdonképpen hivatalból kellene a legfelsőbb ellenőrzést az építéseknek gyakorolnia. A vállalkozóval kötött szerződésben a főmérnök művezetői minőségén kívül az is benne foglaltatik, hogy a vállalkozó köteles a saját költségén a kontárfedező aláírásról is gondoskodni.

Ilyen kontárfedezések egy csak a regátban érvényes működési engedéllyel bíró, conductort jelentették be az Agrofera amellett épületénél. Az illetőnek a raghinul sasesszi szolgabíró tévedésből adott ki „építőmesteri iparengedély”-t.

Az érdekelt építőmesteri kar megtámadta ezt a jogtalan iparengedélyt és most érkezett meg éppen a Vitiu ipari vezérfelügyelő utasítása, hogy az illetőtől visszavonandó az iparengedély.

Ilyen iparengedélyeket különben a vidéki szolgabírók derűre-borúra adtak ki olyan

bizonyítványok alapján, amelyekben az építés azó valamilyen formában szerepelt. Ilyen engedélynek a visszavonása van folyamatban egy másik építész ellen, aki ipariokolai bizonyítvány alapján kapott iparengedélyt, holott hasonló Braszovban már visszavonattott a vezérfelügyelő egy külföldi bizonyítvány alapján tévesen kiállított építőmesteri iparjog átvézőjétől.

A targumuresi iparkamara elnöke érzi a tarthatatlan helyzet súlyát és egy nagy ankétot akar összehívni, amelyen az érdekeltek elmondhatják nézeteiket és a konkrétumok alapján, ha a város nem fogja teljesíteni az iparosság jogos

Megnehezítették a külföldi áruk behozatalát, — újabb drágulás várható...

Bucurestii jelentés szerint a keresk. minisztériumnak az a rendelete, amely augusztus 1-re lejártta tette az összes eddig kiadott kompenzációs engedélyeket, nagy zavart és konsternációt keltett kereskedői és gyáripari körökben. A kompenzációs engedélyeket nem határidőnőz kötötten adta ki a minisztérium. Ez természetes is. Az áruforgalomnak az a rendszere kizárja azt, hogy az üzlethőteseket záros határidő alatt lehessen lebonyolítani. Aki ismeri ezeknek az üzleteknek lebonyolítási technikáját, az tisztában van azszal, hogy

kompenzációs alapon egyes kereskedők, cégek vagy gyárak egymagukban nem tudnak árucserét lebonyolítani.

Vegyük egy példát: egy belföldi gyárnak nyersanyagra van szüksége. Ennek az ára mondjuk öt millió lej. A gyár talán évekig is várhatná, amíg talál egy olyan exportőrt, aki pont öt millió lejért pont ugyanabba az országba szállít ki román árut, ahonnan ő a maga nyersanyagát vásárolta. A gyár tehát egy bankhos, vagy egy olyan import-export vállalathoz fordul, amely összegyűjti több exportőr kiviteli üzletét és összehoz ugyanannyi követelést abban a külföldi államban, amelyben a gyáros vásárolni akar s ezekkel kompenzálja az árucserét. Megtörténik, hogy az export-üzlet egyrésze már régen le is van bonyolítva, megtörténik az is, hogy a kompenzációs import-áru már az

HELLONIUM

megóv a rozsdától,

mert a legkiválóbb rozsdavédő festék!

HEL-LA labororium gyártmánya, Arad, Strada Eminescu 27

kívánságát, a minisztériumhoz fog deputációt vezetni.

Meg kell említenünk, hogy nemcsak Targumuresen, hanem az egész erdélyi részen nem akadt oklevéllel bíró jogosított építőmester kontárfedezőnek, pedig az érdekelt urak a környék összes városait bejárták a szükséges aláírás végett. Ezt a szolidaritást kell ugy a kőműves-tereknek, mint az egész ország építőmestereinek szem előtt tartaniok, akkor meg fog szűnni a legaljasabb fogalkozás: a kontárfedezés.

Ca. L.

országban van, a bank, vagy az árucserét közvetítő cég viseli a garanciát a csere pontos lebonyolításáért. Vannak gyárak az országban, amelyek ilyen alapon 40—50 milliós üzlet lebonyolítását végzik s a kereskedelmi minisztérium minden előzetes értesítés nélkül mindezen engedélyek érvényét augusztus 1-ével megszünteti. A külföldi gyárak munkába vettek megrendeléseket, amelyeknek sorsa így bizonytalanná vált s miután ok is értesültek a kormány e rendszabályáról, kérdésekkel ostromolják romániai megrendelőiket és

jogfentartással élnek, ami ilyen esetben természetesen és magától értetődő.

A helyzet a mai nappal már annyira súlyos lett, hogy a rendelet visszavonása, vagy az augusztus 1-i terminus meghosszabbítása sem segítené a vállalatokat. Igaz, hogy a rendelkezés nem vonatkozik Lengyelországra, Csehszlovákiára, Németországra és az Egyesült Államokra, mert ezekkel szemben Románia kereskedelmi mérlege passzív s így érdekünk, hogy ezekből az országokból csak kompenzációs alapon jöhessen be áru, de

egy mai jelentés szerint azekkel az országokkal szemben is újabb megszorítások várhatók.

mint ahogy megszigorította a kormány a Magyarországgal fennálló kompenzációs forgalmat is, amely megmaradt ugyan kompenzációsnak, de az engedély megszerzése kontingens-eljárás alá esik.

Ezekre az intézkedésekre és az újabbak hírére

a kompenzációs jutalékok árfolyama Bucurestiben egyik napról a másikra erősen emelkedett.

Csehszági kompenzációért 26 százalék a jutalék az árú nettó értéke után, a németországi jutalék 17 és agynegyed százalékról felemelkedett 18 és háromnegyedre. Ebből az fog következni, hogy rövid idő alatt az árak is emelkedni fognak s a drágaság hamarosan itt lesz a nyakunkon nemcsak külföldi árucikkekben, hanem belföldiekben is.

CSAK SEMMI TEKETÓRIA

Kohn bemegy a fogorvoshoz és így szól:

— Doktor ur, három zápfog és három gyökér. Csak ki vele. Semmi narkózis, semmi teketória. Csak jó erősen húzni...

— Bravó, — mondja a doktor — és astén a hátsóság. Tessék beülni ebbe a székre.

— En? — mondja Kohn. — Ki beszél itt rólam? Itt kinn, az előszobában vár a feleségem...

Grundmann

Grundmann

Grundmann

Grundmann

zárat és kilincset nem kell össze-reszeini

összeillesztve hozza a vasalást forgalomba

gyárt mindenfajta ajtó és ablakvasalást

bevésozárának szerelésénél, ha Grundmann-kilincset vesz hozzá, egy órai munkaidőt takarít meg

Tegyen próbarendelést!

Kapható minden vaskereskedésben!

Malmosok!

Hengerek revátkeletését
legmodernebb gépekkel végzi

Juhász gépgyár
és vasöntöde,
Arad, Str. Abaterului No. 1.
Gyermekek számára.

GŐZMALOMBÓL — VAGÓHID.

A satumarei vágóhid már régóta kibővítésre szorult. Ezelőtt harminc évvel a huszonnyolcezer lakóú városnak készült, de ma Satumarének már ötvenezer lakósa van. Minden évben toldozták-foldozták a vágóhidat, a kívánt célt mégsem érték el. Most a város husiparosai küldöttségileg jártak a polgármesternél és azt a javaslatot tették, hogy vegye meg a város az új vágóhid céljaira a Marmorosch Blank üzemen kívül helyezett gőzmalomát, amelynek az az előnye is meg van, hogy közel van Satumaréhoz. A polgármester megígérte, hogy a kérdéssel foglalkozik.

Hajmosó
és hajszárító
készülékek
és más
fodrászati
cikkek
olcsón, szakszerezen

Köszeghy Sándor Fia
Arad,
Bul. Reg. Ferdinand 63 - 65.
volt Dengli-ház.

5000 LEJ ÉRTEKIG KVOTÁN FELÜL IMPORTÁLHATÓK IPARCÍKKEK CSEHSZLOVÁKIÁBÓL

Románia és Csehszlovákia között ez év januárjában kereskedelmi egyezmény jött létre egyévi időtartamra, tehát 1914. december 31-ig terjedő időre. Az egyezmény szerint a két ország delegátusai három honaponként felülvizsgálják, hogy mennyiben sikerült az egyezmény gyakorlati eredményét biztosítani. Ez a bizottság július 11-én kezdte meg Bucurestiben tárgyalásait.

A bizottság megállapította, hogy az egyezmény az év első két harmadában nem volt olyan mértékben realizálható, mint azt annak megkötésekor remélték, ami elsősorban annak tudható be, hogy Románia gabonatermése ez évben nem kielégítő és így a kukorica kivitelének tilalma miatt Csehszlovákiában nem tudott Románia megfelelő mennyiségű kukoricát szállítani. Eppen ezért a július-szeptemberi harmadik trimeszterre a bizottság — különös tekintettel Románia gazdag gyümölcstermelésére —

nagyobb mennyiségű gyümölcs bevitelét biztosította Csehszlovákiába.

Ugyancsak megállapította a bizottság, hogy 5000 lejig importálhatók iparcikkek Csehszlovákiából, anélkül, hogy ezekre a kompenzációs rendelkezések vonatkoznának.

A bizottság határozatait Teodorescu iparügyi miniszter elé terjesztette, majd a miniszter hozzájárulása után a delegáció tagjai a külügyminiszteriumban aláírták az egyezmény alapján hozott határozatokról szóló jegyzőkönyveket.

1500 látogató nézte meg a kiállítás első napján a sibiui mintavásárt

Theodorescu és Lapedatu miniszterek is részt vettek a megnyitáson

Diszes külsőségek között nyílt meg a sibiui mintavásár Teodorescu kereskedelmi és Lapedatu erdélyi miniszter jelenlétében. A megnyitó ünnepségek sorát a görögkeleti templomban tartott Te Deum nyitotta meg, majd a vendégek átmentek az iparkamara épületébe, ahol ünnepélyes fogadtatásban részesültek. Az iparkamara részéről dr. Barbat interimár elnök, a Kereskedő Tanács nevében Martin professzor, a sibiui nagyiparosok nevében pedig dr. Hans Zickeli üdvözölte a minisztereket. A szónokok rámutattak az erdélyi gazdasági élet reprezentálása szempontjából jelentős állomásra, amelyet a sibiui mintavásár képvisel.

A miniszterek ezután megtekintették a kiállított tárgyakat és elismerésüket fejezték ki a látottak felett. Több szónoklat hangzott el a látogatást követő banketten, amelyek során a felszólalók udvarias szavakkal rámutattak azokra a sérelmekre is, amelyek elsősorban az erdélyi nagy- és kisiparosokat, termelőket, mezőgazdákat és általában a gazdasági életet sújtják.

A mintavásár első napján több mint 1500 látogató járt végig a kiállítás termeit. Az érdeklődés rendkívül nagy és egyre fokozódik a széleskörű gondossággal megrendezett mintavásár iránt.

Kinevezték Arad és Braşov városok számára a kőművesmestereket, ácsmestereket és kőfaragókat vizsgáló bizottság tagjait

Az ipari és kereskedelemügyi miniszterium 1934. június 28-án megjelent 30590. sz. rendeletének kiegészítéseként Arad és Braşov városok részére is kinevezte a kőművesmestereket, ácsmestereket és kőfaragókat vizsgáló bizottságot.

Az aradi bizottság elnöke Traian Trambitioni mérnök, kerületi ipari vezérinspektor, míg a tagok a következők: Muresan Joan mérnök, Filip Gusztáv mérnök, Marian János építész és Marica János építőmester.

A brasovi bizottság elnöke Hossu Alexandru mérnök, míg a tagok Halmagi Octavian mérnök, Socol Andrei mérnök, Sintion Nicolae városi építész, Tampa Joan építőmester.

Mindkét bizottság mandátuma 1936. november 1-ig terjed.

Ne felejtse el!

A „MERCUR”
cipőárúházban

ARAD,

(Piata Avram Iancu 21.)
kisiparosok által készített

elegáns
cipőt kaphat
olcsó árban!

ÚJ RUHA

Kis színész próbálja az új ruhát. Nem tetszik.

— Pedig két éjszakát áldoztam rá, — mondja a nő szabó.

— Én négyet...

SZEGŐDTETÉS

Mulvaképű gyerek jelentkezik Havancsák bácsinál és kéri, vegye fel csizmadinasnak.

— Aztán értessze a csizmadinához? — kérdi az öreg mester.

— Nem, kérem, eddig egy mészárosnál voltam.

— És mond meg nekem, öcsém, mi voltál te annál a mészárosnál: inas, vagy áru?

Steiner József felelősségét állapították meg a timisoarai Capitol-mozgó beomlásáért

Steiner mérnök köteles a beomlott tetőt saját költségére újra felépíteni és a városnak is kártérítést fizetni

Mint ismeretes, a közmunkaügyi miniszterimu megbízta Clucer Radu mérnök-vezérfelügyelőt és Mavrodí I. mérnököt, hogy a timisoarai Capitol-mozi beomlásának ügyében szakértői véleményt adjanak le. A miniszteriumi szakértők vizsgálataik eredményét Franasovici Richárd miniszter elé terjesztették. A miniszter a terjedelmes szakértői véleményt teljes egészében magáévá tette.

A szakvélemény szerint a mozitető beomlásáért a felelősséget Steiner József építész viseli. Steiner — így szól a jelentés — tévútra vezette a várost, mikor az ajánlott beton-, vas- és fatetőszerkezetek közül a fát azzal a megjegyzéssel ajánlotta az akkori városi vezetőségnek, hogy a mozitető fából történő elkészítése esetén a város 766.286 lej takarít meg.

Az építkezésénél gyenge minőségű fát használt fel, de a famennyiséggel is takarékoskodott. Dacára annak, hogy a tetőszerkezet igen gyenge volt, sohasem tett semmiféle óvintézkedést egy esetleges szerencsétlenség megelőzésére és semmi tekintettel sem volt arra, hogy a tető beomlása rengeteg mozilátogató testi épségét veszélyezteti. Steiner mérnök védekezése, hogy a mozitetőt az 1932-ik év szeptember 12-iki hatalmas vihar rongálta meg, nem áll, mivel a kérdéses vihar egyetlen magánháztetőt sem rongálta meg. Marcu Duiliu illetőleg megállapítja a vélemény, hogy az csak tervezte a mozit, a tervek kivitelezését azonban Steiner végezte. Marcu Duiliu a városi tanácsnak arra a kérdésére, hogy ajánlana-e fatetőszerkezetet, azt válaszolta írásban, hogy fatetőt csak akkor szereljenek fel, ha az építkezést a legmesszebbmenő takarékoság jegyében akarják keresztülvinni, de akkor is csak a legfelsőbb technikai tanács előzetes megkérdezésével. A technikai tanács engedélyét a fatetőszerkezetekre vonatkozólag nem kérték ki.

A szakértői vélemény végül megállapítja, hogy Steiner köteles saját költségére a tetőt, Marcu Duiliu eredeti terveihez hiven újjáépíteni és a városnak a tető beomlása által okozott károkat megtéríteni.

Vas-és fémöntés

Gépműhely

Precíziós szerelmek készítése.

LADISLAU

ASSAEL LÁSZLÓ

MŰALKOTÓSSÁG Arad, Cal. Radnai 35. Gyártom a mezőgazdaság összes gépeit. Kenderfeldolgozó gépek — Malombereendezések saját modelom után készülnek.

SZIGORU RENDELET A BREVETILLETÉK-HATÁRÉKOK ÉS A VIDÉKI ITALMÉRŐK ÁRENDÁ-ILLETÉKE ÜGYÉBEN.

A monopol vezérigazgatóságától érkezett szigorú rendelet értelmében mindazoktól, akik brevet-illetékeikkel hátralékban vannak,

megvonják az italmérési engedélyt.

Az aradi vendéglős szindikátus titkársága felszólítja a szindikátus tagjait, hogy haladéktalanul fizessék be hátralékos brevet-illetékeiket, nehogy a monopol vezérigazgatóságának elhatározása értelmében a helyi hatóságok érvényesítsék a szigorú rendeletet.

Ugyanez vonatkozik a vidéki italmérőkre is, akikre külön veszélyt jelent, ha nem fizetik be haladéktalanul az árenda-illetéket is, amely

ugyancsak az italmérési jog megvonását vonja maga után.

A nyár már nem hoz gondot,

regi ruháimra

Hoszpodár-hoz küldöm

átfontani, vagyis tisztítani.

Arad, Strada Stroiescu 13.
és Strada Eminescu 3

SZEPTEMBERBEN KEZDIK A CLUJI MUNKÁSBIZTOSÍTÓ SZÉKHÁZANAK ÉPÍTÉSET.

A hatvanezer tagot számláló cluji munkásbiztosító pénztár épületének tulusfoltja miatt már évek óta jogos panaszok hangzanak el. Az épületben mindössze 12-14 szoba van és a kevés férőhely miatt úgy a tisztviselők, mint a munkásbiztosító tagjai össze vannak zsúfolva. Ennek az állapotnak rövidesen vége lesz, amennyiben dr. Baritiu Septimiu igazgató közbenjárására a bucurestli központ a székház építésének megkezdésére 6 millió lejűt utalt ki. A székház építése még ez év szeptemberében megkezdődik. A munkásbiztosító cluji vezetőségi tagjainak Peptea Jakab, Ujhelyi József, Moldovan Antal, Bruder és Stroia tanácsstagoknak érdeme ez a siker. Először Baritiu igazgatóval, nehéz harcot folytattak a központtal, amíg az építkezéshez szükséges összeg első részletét kiutalták.

Az aradi városi mérnöki hivatal intézkedése a építőipar parazitái ellen

A város pontos, részletes terveket követel a jövőben minden új építkezésnél.

Aradon a kontár és falazó építőmesterek ellen elhangzott tömeges panasz végre egyes cselekvésre késztette a város mérnöki hivatalát. Előterjesztésére az építkezési bizottság legutóbbi ülésén megvitatott azokat a módszereket, amelyek az ellenőrzés, helyesebben a kontármunkák megakadályozására szolgálhatnak. Természetesen egyöntetlenség alakult ki az a vélemény, hogy a mérnöki hivatal személyzetének szaporítása révén nyílna leginkább mód a sürűbb és szorgosabb felülvizsgálatra és ramákra, a mai viszonyok mellett azonban örülni kell, ha a másik mérnöki állás betöltésének szükségességéről sikerül meggyőzni a belügyminisztériumot. Így az építkezési bizottság a mérnöki hivattal kapcsolatban az új építkezési tervek benyújtásánál igyekszik szigorú ellenőrzést alkalmazni. Ertesülésünk szerint a mérnöki hivatal újabb szigorúbb statikai számításokat követel, megkívánja a fedősékek és a mennyezet alaprajzát, valamint mindazokat a detail kimutatásokat, amelyek fontosággal bírnak a lakhatási engedélyek megadásánál. Ezek a követelmények olyan abszolút magas építészeti tudást igényelnek, hogy megoldásukra a kontárok tekintélyes része nem vállalkozhatik.

Nem sikerült megtartani a cluji ipartestület rendkívüli közgyűlését

A cluji ipartestület előjárósága vasárnap délelőttre rendkívüli közgyűlést hívott össze. Annak ellenére, hogy a tagok szokatlanul nagy számban jelentek meg, a közgyűlést, amelyen az előjáróságnak az 1933 évi munkásságáról kellett volna beszámolnia és arra felmentvényt kérnie, még sem lehetett megtartani. A jelenlegi előjárósággal elégedetlen tagok óriási botrányt rendeztek, állandóan közbeszóltak, ha szólásra emelkedtek, mindig eltértek a tárgytól és így a napirendet nem lehetett pontról-pontra letárgyalni. Végül is a gyűlést vezető Moldovan Antal ipartestületi elnök, akinek a személyével az ellenzék azért nincs megelégedve, mert nem tartja elég jó románoknak, bizonytalan időre elnapolta a közgyűlést.

Az ipartestület előjáróságának 17 román tagja, az elnök ellen való tüntetés jeléül beadta a lemondását. Most várják a hatósági döntést, hogy a most elmaradt rendkívüli közgyűlést törvényesen hívta-e össze az ipartestület elnöksége, vagy nem?

Tízezer lejes havi fizetésen alul kötelező a magánalkalmazottak biztosítása

A munkásbiztosítás új törvénye, amely tavaly lépett életbe, a magánalkalmazottaknál a haterlejt meghaladó fizetéseket mentesítette a kötelező biztosítás alól. Néhány nap előtt a munkásbiztosító fővárosi központja Nistor munkügyi miniszter elnöklése alatt közgyűlést tartott, amely alkalommal elhatározták, hogy a biztosítási kötelezettség határát tízezer lejig emelik fel.

A törvényt ilyen értelemben módosítani fogják.

Utazás a timisoarai ipartestület 300.000 leje körül

Megírtuk, hogy a timisoarai ipartestület vezetősége küldöttségileg kérte a város vezetését annak a 300.000 lejnek a kifizetésére, amely összeget a város az ipartestület részére szedett be az iparosoktól, de amelyet visszatartottak. Az összeget tudvalevőleg a revíziós bizottság is az ipartestületnek ítélte meg és kimondotta, hogy a város jogtalanul járt el, amikor ezt az összeget visszatartotta.

Coman Agoston főpolgármester most adta meg a választ a küldöttségnek és kijelentette,

hogy a pénz kifizetéséhez az ipari és kereskedelemügyi minisztérium engedélye szükséges. Különben is a város a helybeli revíziós bizottság döntése ellen a központi revíziós bizottságnál keres jogorvoslatot.

Amennyiben az ipartestület becserzi az ipari és kereskedelemügyi miniszter jóváhagyását, úgy a város folyósítja a szóbanforgó összeget.

A timisoarai ipartestület tagjaiból befolyt 300.000 lejjel tehát tovább folyik a politikai lah-dajáték.

Október elsejéig próbaképen 50 százalékos menetdíjkezdvezményt léptet életbe a CFR.

Az Államvasutak igazgatóságának az a terve, hogy

augusztus 1-től október 1-ig ötven százalékkal leszállítja.

A tervet a vezérigazgatóság terjesztette a vasut igazgatótanácsa elé s így alig férhet kétség, hozzá, hogy az meg is valósul. A menetdíj-mérséklés egyaránt kiterjedne személy és gyorsvonatokra s alakszerűsége mindössze annyiban állana, hogy

a megváltott jeggyel nemcsak oda, hanem visszafelé is meg lehet tenni az utat újabb terti-jegy váltása nélkül.

A vasut igen helyesen azt reméli, hogy a ma üresen futó vonatok a reform következtében megteljenek utasokkal s általában a közönség sokkal tömegesebben utazna. Az ünnepnapokra adott utazási kedvezmények legalább is azt mutatják, hogy az olcsóbb menetdíjak nem várt mértékben emelték a forgalmat.

A satumarei mezőgazdasági és ipari kiállítás, son részt vehetnek vidéki iparosok is

Eszakerdély mezőgazdasági szempontból Erdély egyik legjelentősebb része, amely a mezőgazdasági termékeken kívül nagy mennyiségben termi a gyümölcsöt és a borsféléket is. A növénytermelésen kívül elsőrangú itt az állattenyésztés is. A szarvasmarha-, ló-, sertés- és juhállomány. Eppen ezért az Erdélyi Gazdasági Egyesület a satumarei mezőgazdasági és ipari szervekkel karöltve októberben nagyszabású mezőgazdasági kiállítást rendez Satumaren, amely a vidék mezőgazdasági termelvényeit, azonkívül állatait, ugy-szintén az ipari termékeket is bemutatja az érdeklődőknek.

A kiállítás különben nemcsak szigorúan az eszakerdélyi vidékekre vonatkozik, hanem résztvehet azon minden belföldi mezőgazdasági és gyár, valamint kézműiparos is.

A kiállítás védnöke Săssu földművelésügyi miniszter lesz.

A kiállítással egyidőben országos kereskedő értekezlet is lesz a városban, azonkívül akkor tartják meg a méhészek is vándorgyűlést. A kiállítás rendezője gondoskodik arról, hogy a mezőgazdaság, kereskedelem és ipar fejlesztése érdekében neves előadók közreműködésével előadásokat, vitagyűléseket rendezzenek.

A kiállítással kapcsolatban mindennemű felvilágosítást az Erdélyi Gazdasági Egylet satumarei irodája nyújt.

MUSIKALISCH.

„Anny is wirklich sehr musikalisch“?

„So?“

„Bis vor kurzer Zeit hatte sie einen Dirigenten zum Freund und gestern habe ich sie mit einem Sänger gesehen“.

Pontos kimutatást kér a kormány minden vállalatától, hogy hány idegen állampolgárt foglalkoztat

Nistor munkaügyi miniszter a nemzeti munka védelmére irányuló törvény gyakorlati alkalmazása tárgyában a néten tanácskozást folytatott Gheorghiu államtitkárral. Elsősorban utasította az államtitkárt, hogy szerezzen be a valóságnak megfelelő adatokat az egyes szakmákban uralkodó munkanélküliségről.

Ezenkívül az egyes vállalatokhoz a miniszte-

rium közgei útján a legsürgősebb megkeresést intézik, hogy mutassák ki, mennyi idegen állampolgárt foglalkoztatnak, egyben kötelesek lesznek a vállalatok az alkalmazottairól és azok számáról kimutatást készíteni. A nemzeti munka védelméről szóló törvénynek most készítik el a végrehajtási utasítását és azután gyakorlatilag is életbe lép az új törvény.

Ujjászervezik a közvetlen teherárútarifát

A vasúti vezérigazgatóság elhatározta, hogy a közvetlen teherárúszállítást ujjászervezi és ezért október elsejével a következő nemzetközi teherárúdijszabást helyezi hatályon kívül:

A közvetlen teherárúdijszabás első részét a román és magyar, osztrák, csehszlovák, lengyel és német államok között, amely ez év március elsején lépett életbe. A közvetlen román és német teherárúdijszabás második részét és összes függelékeit, amelyek ez év március elsejétől vannak érvényben. A közvetlen román és magyar teherárúdijszabást a 25, 27, 70, 78, 170, A—H, 175, 180, 181 számú cikkekre vonatkozó tarifával, amelyek március elsejétől kezdve vannak érvényben, valamint a 13, 31, 56, 61, 71, 74, 175 A,

182 és 186 számú cikkekre vonatkozó tarifát és függelékeit, amelyek március elseje óta vannak érvényben. Az 1934. március elsejétől érvényben levő román-cseh közvetlen teherárúdijszabást és összes függelékeit. A Románia és Ausztria között ez év márc. elsejétől érvényben levő és állat-szállításra vonatkozó dijszabás második részét. A román-lengyel közvetlen teherárúdijszabás második részét, amely ez év március elsejétől kezdve érvényes, valamint a szén és a 81 A és B számú cikkekre vonatkozó és ez év február elseje óta érvényes teherárúdijszabást. Ez év október elseje után csak a román-jugoszláv teherárúdijszabás első és második része marad érvényben.

Mozgalom a timișoara Lloyd-bírósg megmentése érdekében

Erdély és Bánság gazdasági életében nagy megdöbbenést keltett a timișoara Lloyd-bírósg megszüntetése. Különösen tájékozatlannak voltak az érdekeltek, hogy mi történik a már beadott keresetekkel? A Lloyd-bírósg előtt ugyanis igen sok kereset fekszik, amelyek részben még tárgyalás előtt állnak. A kereskedőtársadalom akciót indított a Lloyd-társaság fenntartásáért és azt kéri a kormánytól, hogy egy egyszakaszos törvényben vonják vissza a bírósg megszüntetésére vonatkozó határozatot. A Lloyd-Társaság emlékiratot küldött fel az igazságügyminisztériumhoz és remény van arra, hogy a bírósgot megmentik. Jelenleg a bírósg működése szünetel.

FINANC MINT CSABITÓ

János gazda egy szamarat hajt maga előtt. A vámnál tréfásan kérdezik tőle a fináncok:

- Hová viszi a feleségét, atyafi?
- Viszem Aradra, a fiskálisához.
- Minek?

- Válni akarok tőle
- Válni? Aztán miért?

János gazda sodor egyet a bajuszán:

- Mert megcsalt a bestia egy fináncsal.

KONKURENCIA

A hetivásáron két cipész konkurrált egymással. Az egyik azt kiáltotta, hogy nála 300 lej egy pár cipő. A másik tuharsogta, hogy nála csak kétszáz lej.

- Nálam száznyolcvan lej!
- Nálam százötven!

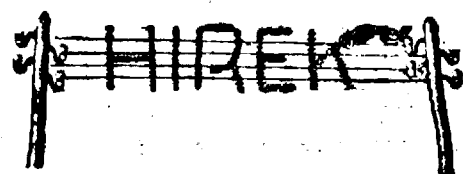
Mikor már százharmincig jutottak, azt mondja az egyik a másiknak:

- Én adhatom a cipőt százharmincért, mert a hozzávalót loptam, de hogy adhatod te ennyiért?
- Ugy, hogy én az egészet loptam...

ASZTALOS URAK

Száraz, jó minőségű épület- és műbútor fenyőfát rendkívül olcsón szerezhetek be

AUFRICHT telefonon, Cal. Vict. 1-2, telet. 69
Jutányos gépírásmunkák

AZ IPAROS

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési ára egész évre intézménynek és nagy cégeknek 1000 lej, félévre 500 lej. Iparosoknak egész évre 300 lej, félévre 150 lej, negyedévre 75 lej.

Hirdetés négyzetcentiméterenként 4 lej. Éves kötéseknél árengedmény.

Redakcia és adminisztráció — Szerkesztőség és kiadóhivatal — Redaktion und administration Arad, Caminul Industriilor-Iparos Otthon.

— Országos mintavásár Bucurestiben.

Szeptember 6—30-a között tartják Bucurestiben a kereskedelmi miniszter vednöksége mellett a Parcul Carolban az idei országos mintavásárt, amely a romániai ipar, a behozatali megszorítások életbeléptetése óta gyökeresen megváltozott új fejlődési korszakának hű tükré lesz s amely iránt ipari és kereskedelmi körökben igen nagy érdeklődés nyilvánul meg.

— Megjelentek az új számlabélyegek. Az aradi pénzügyigazgatóság értesíti a cégeket, hogy a 3 lejes speciális számlabélyegek elkészültek és azokat forgalomba helyezték. Ennek folytán az a májusban kelt pénzügyminiszteri rendelet, amely a bélyegek helyettesítését eddig megengedte, érvényét veszti s ezentúl az üzleti számlákat (fakturákat) kizárólag ezekkel a speciális bélyegekkel kell ellátni.

— Új pénzügyi engedélyt kapnak az autótulajdonosok. A pénzügyminisztérium új autógengedélyeket bocsátott ki, amelyek a régi engedélyek beszüntetése esetén az illetékes adóhivatalnál felvehetők. Az új engedélyeket hátfőn kezdik szétosztani az adóhivatalok, azok azonban csak azzal a feltétellel kaphatók, ha az autótulajdonos a júliusi negyedre esedékes adóját előre kifizeti.

ILYEN AZ ÉLET IS.

- Hogy megy dolga a fiának?
- Köszönöm. Egyszer fel, egyszer le...
- Mi a foglalkozása?
- Liftkezelő.

— Tilos vegyes lisztből kenyert sütni. Most érkezett meg Aradra a földművelésügyi minisztériumnak az a rendelete, amelynek értelmében tilos a vegyes lisztből való kenyérsütés. Kenyert csakis tiszta búzalisztból, vagy rozslisztből lehet készíteni. A rendelet megerősíti azt a régebbi intézkedést, hogy a liszt és kenyérrák maximálása többet nem tartozik a város hatáskörébe, hanem csakis a minisztertanács dönthet a kérdésben.

— Utazási kedvezmény Ada Kaléh szigetére. Bucurestiből jelentik: A CFR vezérigazgatósága elhatározta, hogy az Ada Kaléh szigetére utazóknak is 50 százalékos menetdíj kedvezményt ad. Ez a kedvezmény akkor is érvényes, ha a kirándulók csak rövidebb ideig kívánnak Ada Kaléhban tartózkodni.

— Jelentkezzenek az aradi kerékpártulajdonosok. A rendőrség közlekedésügyi osztálya közli az összes aradi és aradul-noui kerékpártulajdonosokkal, hogy gépeikkel és a kerékpár igazolvánnyal jelenjenek meg a központi rendőrségen, ahol új rendszám-táblákat és igazolványokat kapnak. A jelentkezések augusztus elsejétől 15-ig tartanak. Azokat, akik nem tesznek eleget a fenti felhívásnak, a törvény értelmében 1000—2000 lejig terjedő pénzbüntetéssel sújtják.

JAJ!!!

A tanító ur a hősiességről magyaráz. Felmenti a burokat is.

- Na, Matyi, — veti oda az egyik gyereknek, — aztán hallottál-e te a burokról?
- Igenis, tanító ur.
- Oszd mit hallottál?
- Ides apám mondta ides anyámnak, hogy burokokban született...

KOMPLIKALT MATEMATIKA

Lükéné elvisz öt méter selymet a női szabóhoz, hogy csináljon neki belőle egy ruhát.

A mester megnézi a selymet és így szól:

— Kevés az anyag, ebből nem tudom kihozni.

— Már pedig én többet nem veszek, — mondja Lükéné és elviszi a selymet a konkurrens női szabóhoz, aki a ruhát igen szépen meg is csinálja.

— Na, — fesseleg a szép új ruhában Lükéné az első szabónál, — látja, a másik meg tudta csinálni öt méterből.

— Könnyű neki, — legyintett a mester — az ő lánya még csak öt éves, de az enyém kilenc...

ÜRESEN MARADT LAKÁSOK UTÁN IS KELL FIZETNI AZ ADÓT.

Az 1934. április 1-én életbe lépett adótörvény szerint a supra cota és az új elementáris adó alá eső jövedelmeknél az adókönyvekben előírt jövedelmet kell tekintetbe venni és nem azt a jövedelmet, amelyet az adózó tényleg elért. Ennek értelmében az adótörvény 15-ik artikulusa szerint az új épületeknél a berérték ugyanez marad, tekintet nélkül arra, hogy az épületet vagy annak egy részét nem adták bérebe, vagy pedig az adókiadás alatt ez a jövedelem változott.

KÖVETKEZTETÉS.

— Miből gondold, hogy feleségül akar venni?

— Karton ruhában mindig csinosabbnak talál, mint zszorzettben.

KINDERMUND.

Die kleine Trude geht mit ihrem Papa spazieren, da liest sie auf einem Geschaefte die Tafel. „Parfümerie, vorm. Berger“. „Papa“, fragt sie erstaunt, „warum heisst der Herr vormittags Berger?“

DER EHRliche FINDER.

— Was soll ich nur machen? Ich habe eine Brieftasche mit 1000 Schilling gefunden?

— Als ehrlicher Finder mußt de eine Annonce in einer Zeitung einschalten.

— Welche Zeitung hat die kleinste Auflage?

EHE.

— Früher wolltest du mich vor Liebe auffressen, — klagt Frau Müller ihrem Gatten, — und heute ist dir eine Haar in der Suppe zuviel.

— Meghalt a timisoarai asztalosmesterek Neostora, Flandörfer Kristóf, a timisoarai asztalosmesterek neostora, 80 éves korában, hosszas szenvedés után meghalt. Temetésén az asztalosok szakosodottja testületileg jelent meg.

— Cluj város mérnöki hivatala üldözi a kontár munkásokat is. A cluj mérnöki hivatal az iparjoggal rendelkező építőiparosok kérésére állandóan ellenőrizte az építkezéseket azért, hogy meggyőződjenek arról, hogy szakmunkásokat alkalmaznak-e. Az ellenőrzés alkalmával kiderült, hogy egyes építőiparosok mellőzik a cluj építőipari munkásokat és falusi napszámosokkal dolgoztatnak. A városi tanács ezért a mérnöki hivatal előterjesztéseire két építőmester építési jogát egyévre felfüggesztette. A megbüntetett építőmesterek a helyi revíziós bizottsághoz felebbezték.

POHARKÖSZÖNTŐ

Egy banketten két hus között feláll valaki és a poharát magasra emelve így szól:

„Ich benütze die kleine Pause,
Es lebe die Frau vom Hause.“

Natalmas siker, amit megirigyelt az egyik vendég. Az illető siet a tanult szellemességet egy másik banketten kamatoztatni. Tette pedig a következőképpen:

„Es lebe die kleine Pause,
Ich benütze die Frau vom Hause.“

— Új tagok az aradi adófelelősségi bizottságokban. A pénzügyi felelősségi bizottságok mandátuma június 20-án lejárt és miután a bizottság előtt még el nem intézett kérvények egész tömege vár határozatra, sorhuzás után ma összeállították az új bizottságot. A sorsolás a pénzügyigazgatóságon folyt le és annak eredménye a következő: Kis és nagykereskedők képviselője: Garóti András, helyettese Bodrogean Aurél. Kis és nagyiparosok: Oprean Anton és Cornes Adam. Ugyvédek: dr. Petrutiu Aron és Ciumpila Péter. Orvosok: dr. Bonciucut Miklós és dr. Botis Aurél. A bizottság tagjai szombaton délután fél öt órakor teszik le az esküt a pénzügyigazgatóság II. emelet 15. szimu szobájában. A bizottságban az állam érdekeit Cabe Gyula igazgató, Fieseriu Sebastian főellenőr és Heaz Gyula, Perényi János, Opris Gyula tisztviselők, mint titkárok képviselik.

— 1071 tagja van a dani iparkamarának. Rhetikus helyről nyart értesülésünk szerint a dani iparkamarának 1071 tagja van. A különböző szakmák a következőképpen oszlanak meg: 778 kereskedő, 293 kis- és nagyiparos.

— Nem mindig és nem mindenkitől szedhető az iparosok egészségügyi illetéke. A timisoarai ipartestület már régebben azzal a panasszal fordult az ipartügyi miniszterhez, hogy a kisiparosoktól még akkor is beszedik az egészségügyi illetéket, ha nincs — műhelyük. A miniszter jogosnak találta a panaszt és az egészségügyi illetékek további szedését megtiltotta.

— A ditraui ipartestület nyári mulatságot rendezett székháza javára. A ditraui ipartestület saját helyiségeiben flekken-délután rendezett, amelynek jövedelmét az építendő ipartestületi székház házalapjára fordítják. Mintegy százötvenen vettek részt a mulatságon, köztük a targumuresi színtársulat Ditrauban levő tagjai, akik kabarával mulattatták a közönséget. A ipartestület vezetője halásan emlékszik meg azokról, akik érdeklődésükkel és áldozatkészségükkel igyekeztek lehetővé tenni céljai elérését.

Belga kristály **TÜKRÖK**
Modern **ÜVEGEK**
mult **CSISZOLT ÜVEGEK**
legjobb minőségben és legolcsóbb árban
PINTÉR & CO. cégnél
A ad, Str. Ioan Calv. n 39

LICITACIO

- Kölcsön adna nekem száz lejt?
- Magának még ötvenet is nehezen.
- Stimmt. Csak husz lejre van szükségem.

JUNGE EHE.

— Ah, Liebling, ich kann das Essen, das du heute zubereitet hast, wirklich nicht essen.
— Macht nichts, Schatz, ich habe sehr gute Rezepte zur Verwendung von Speiseüberbleibseln.
— Nein, dann esse ich es lieber auf.

— Helyrehozzák a timisoarai városi színház homlokzatát. Timisoara város ideiglenes bizottsága foglalkozott a színház homlokzatának rendbe hozásával. A bizottság elhatározta, hogy a munkálatokra és a homlokzat művészi kiképzésére árlejtést ír ki.

Nyári ruhákat és kabátokat legszebben

fest és tisztít

KNAPP

Strada Episcopul Radu 10.
Fieki Strada Bratianu 11.

— Táviratok telefon útján való közlése. A posta- és telefonvezérigazgatóság közli, hogy azokat a táviratokat, amelyek olyan községekbe szólnak, ahol nincsen táviróhivatal, a posta továbbítja. Amennyiben a feladó a gyors továbbítást kívánja, akkor a cím elé kell jegyezni, hogy „Telefonata” és ebben az esetben a távirat szövegét telefon útján továbbítják. Ilyen esetben husz szöig tíz lej és száz szöig husz lej külön díjat is kell még fizetni. Érdekes, hogy ugy magánszemélyek, mint kereskedelmi vállalatok is kérhetik megérkezett táviratuknak telefonon keresztül való közlését. Ez a közlési díj tíz lej.

— Szeptember 15-ig meghosszabbítják a kompenzációs engedélyek érvényét. Mint ismeretes kellemetlen helyzetbe jutottak a hazai gyárak és importcégek a kereskedelmi miniszterimportcégek jutottak a kereskedelmi miniszternek ama rendelkezése következtében, amellyel a korábban kiadott kompenzációs engedélyek érvényét augusztus elsejével lejárttá tette. Mint Bucurestiből jelentik, a kereskedelmi minisztérium maga is belátta a rendelkezés elhamarkodott voltát és a szóban lévő engedélyek érvényét meg fogja hosszabbítani szeptember 15-ig.

Ajánljuk versenyen felülmúló géphajtó- és tömítő-köteleinket,

malom- és transport hevedereinket. Kókusz-szőnyeg, labtörő, grádli, butorazövet, plüss, arik, butorugó. Mindenféle kárpitoskellék. Zsák, zsinag, kötél, ponyva, tömlő, kender, len, és juta-gyártmányok

Schönberger és Grünstein R. T.
Arad, ul. Neuman ház

Aus einer alten Handwerksordnung

Von Rudolf Jeremias Kreutz.

Milchweisses Pergament, darauf sauberlich mit schwungvoll verzierten Initialen geschrieben steht, was eines „ehrsamben Handwerks Notdurft“ war — : Es ist, als wechte einem aus dieser, von Paragraphen unwiterten, laengst Staub gewordenen kleinen Welt der lebendige Atem der Menschen an, die sie zu ihren Nutz und zum „ewigen Gedächtniss“ schufen. Denn unveränderlich seit je und eh ist der Kollektivtrieb jeglicher ordentlichen Gemeinschaft, von einer hohen Obrigkeit „schwarz auf weiss“ geschützt zu werden, auf dass der Trutz wider diesen Schutz durch heilsame Drehung von „oben“ eingeschüchtert und Bravheit gezeimend belohnt wurde.

Vor mir liegt ein „Brief“ Karls VI., „von Gottes Gnaden erwehlt römischer Keyser, zu allen Zeiten Mehrer des Reichs in Germanien, zu Hispanien, Ungaren, Böhmeib etz, etz“, worin dato Wien den 22. Oktober 1718 den Schuhmachern die schon seit 1681 bestatigte Handwerksordnung neuerlich „confirmiert“ wird. Die „heilsamben Satzungen“ sind in achtundzwanzig „Articul“ gegliedert. Sie spiegeln getreu wider, was der Zunft zur Wahrung ihres gesellschaftlichen und vor allem ihres geschaefflichen Ansehens wichtig schien. Charakteristisch ist, dass allen in den Artikeln niedergelegten Obiegenheiten und Pflichten für Meister, Knechte und Lehrbuben die Strafordnung auf dem Fusse folgt.

Vor allem wird Saumseligkeit im Kirchengang mit Bussen geahndet. Meister zahlen da zwei Pfund, Lohnbuben ein halbes Pfund. Hingegen hat „derjenige Maister oder Knecht, der den Fahn in der Procession trug, einen gebührlichen Trunk gezahlt zu bekommen“. Sehr scharf werden jene Meister gepackt, die nicht angesessene Lohnbuben und Knechte ohne des Handwerks Vorwissen in Arbeit nehmen, also wilden, nicht organisierten Arbeitern Vorschub leisten wollten. Solche Arbeitgeber sollen ausser der obrigkeitlichen auch noch die „Handwerksstraff von zwei Thallern“ erlegen, die sich bei wiederholter „Betretung“ verdoppelt. Der den Knechten für verfertigte Schuhe zu zahlende Lohn ist genau festgelegt. Er betraegt bei einem „gemainen Par“ drei Kreuzer und steigert sich bei „zweymal abgeaschier und gesteppter“ Qualitätsware auf zwölf Kreuzer. Ausdrücklich wird das Verfertigen von anderen „Modi Schuh als vorgeschrieben stehen“ untersagt. Strafe für Zuwiederhandlende: ein Taler. Die Erwerbung der Meisterschaft stellt sich mit ihren Taxen recht teuer. Es sind von jedem Anwaerter zu erlegen ein Pfund Pfenning und ein Pfund Wachs und für das „Maisterstück und den gewöhnlichen Trunkh zusamb zehn Gulden“.

Zur Regelung des Dienstverhaeltnisses erscheint die vierzehntaegige Kündigung vorgesehen. Bei früherem Austritt verfaellt „zwey Wochen Lohn“. Ein Aschenbrödelasein führen die Lehrlinge. Es hagelt Vorschriften, Ermahnungen, Verbote. So zum Beispiel darf ein Lehrbub, „ob er's gleich vermöcht, weder Samet noch Seide, noch auch Straussfedern im Huet oder silberne Ring an den Fingern tragen“. Aller Putz ist

ihm „eingestellt“. Wenn er krank wird, muss er die Vermaumnis mit Dienst wiederattan. Selbstverstaendlich ist er erhalten, vor „einen jeden geistlichen und weltlichen Herren oder Frauen das Hietl abnehmen“. Sogar an Sonn- und Feiertagen darf er „ohne Vorwissen und Erlaubnis Lehrmaisters oder dessen Hausfrauen nicht zum Wein oder vom Haus zu der Gesellschaft gehen“. Eine moralisch höchst anfechtbare Forderung stellt der Artikel XV auf. Er verpflichtet den Lehrling, „bey Verlehrung seiner Lehrjahre seinem Maister in der Gehaimb anzuzeigen, was er von Knechten u. andere über ihn Nachteiliges etwa in Ehrfahung bringt“. Dieser famose Punkt gibt also dem Naderertum sozuagen gesetzliche Weite.

Trotz solcher peinlicher, mit vielem Fleiss ausgeklügelter Vorsorge zur Aufsicht eines gefügigen Nachwuchses scheinen aber in den rauhen Zeitaltern des achtzehnten Jahrhunderts die inneren Verhaeltnisse in den Zünften keineswegs ordentliche und ein hohes Gubernium befriedigende gewesen zu sein. Zwar steht auf das Erscheinen mit „einem langen oder kurzen Gewöhr bei Versammlungen, wenn dasselbe mit ehender von sich gelegt wird“, nur die auffallend gelinde Strafe von einem halben Pfund Wachs, aber Carl VI. fühlt sich schon 1722 bemühigt, in einem aus Wien erlassenen Mandat wie folgt zu resolvieren: „Wasmassen Uns schon öfters missfaellig beygebracht worden, dass die Handwerks-Bursch sich nicht allein ihren Meistern, sondern auch der von Uns aufgestellten Obrigkeit freventlich widersetzen, Unseren zur Erhaltung guter Manus-Zucht denen Hand-Werkern Gna-

— A fővárosba helyezte át székhelyét az ékszerkereskedelmi Rt. A clujai Ékszerkereskedelmi Részvénytársaság központját és műhelyét Bucurestibe helyezte át. Clujon csak fiókot tart fenn. Ezzel egyidejűleg alaptőkéjét 6 millió lejről 3 millió lejre szállította le.

ISKOLÁBAN

A tanító a jelzőt magyarázza.

— Például, — szól Mórickához, — mi vagyok én?

— Egy ember, — feleli Móricka.

— Jól van. De milyen ember?

— Egy kicsi ember.

— És milyen kicsi ember?

— Egy csunya kicsi ember...

— Felépítik a timisoarai gyermekkorház második emeletét. Timis vármegye ideiglenes bizottsága Nistor Dimitrie dr. megyei prefektus elnöke alatt ülést tartott, amelyen 1 millió 800 ezer lejt szavaz meg a timisoarai gyermekkorház kibővítésére. Erre a célra a város 280 ezer lejt ad. Ezzel a kétmillió lejjel felépítik a második emeletet. A megye most fogja kiírni az árlejtést az építkezésre, amelyet már a jövő hónapban megkezdnek.

— Kétféle ezerlejes marad forgalomban. A Banca Nationala fiókjai és főintézete hétfőn, a hó 23-án hozta forgalomba az új 1000 lejes bankjegyeket, amelyek a régi világoskék színben nyomott bankjegyek kicserélésére készültek. Mint-hogy az új bankjegyek előállításához hosszabb időt vett igénybe, viszont a régiéket hamisítása már igen veszedelmes arányokat öltött, a jegybank kénytelen volt átmenetileg egy ideiglenes bankjegy-típust kigártani, amelynek rendelkezése az elkészült végleges bankjegyek forgalombahelyezésével megszűnt. Egyelőre azonban a jegybank nyomdája nincs abban a helyzetben, hogy az ország egész szükségletét egyszerre forgalomba helyezze s így az ideiglenes jellegű 1000 lejesek mindaddig párhuzamosan forgalomban maradnak, amíg az új bankjegyek egész mennyisége elkészül. Ezeket aztán fokozatosan bevonják a forgalomból olyan mértékben, ahogy a legújabb típusú bankjegyek elkészülnek.

BIZONYÍTÉK.

— Hallottad, hogy mit sottognak Kohnnérol? Hogy úgy változtatja a barátait, mint a kombinéit.

— Mindig mondtam, hogy a Fánira nem hagyok rosszat mondani. Látod, még a pletykából is kiderül, hogy tisztességes.

„... digst gemachten Ordnungen nicht nachleben, und wann sie darzuverhalten werden vollen, nicht allein zugleich aus der Arbeit ausstehen, sondern auch die in der Arbeit verbleibenden Mit-Gesellen mittels verbottener Scheltung aus denen Werk-Staetten vertreiben, sich zusammen rottieren und mit derley Aufrühren ihr Verlangen mit Trutzen und Bochen erzwingen wollen... so sollen die Anführer, Aufhetzer und Raedführer als Friedens-Störher allsogleich mit Arbeit belegt, in Band und Eisen zu öffentlicher Arbeit nach Belgrad oder ein anderes Graenitz-Haus verschafft und wohl gar wider sie mit Galeeren-Straff, ewiger Landes-Verweisung, auch Leib- und Lebenstraff verfahren werden.“

Es handelt sich bei der Massregelung dieser Malefikanten um nichts weniger als um die Vorwaeter des Streiks. Carl VI. schützt die ihm von Gottes Gnaden übertragene soziale Ordnung „festiglich“ und ordniert, „diesen Brief alle Quartale öffentlich ablesen zu lassen“.

Die Verordnung hat indes nicht allzuviel genützt, denn schon nach zehn Jahren, 1732, erfolgt aus Graz ein neues, umfangreiches kaiserliches Reskript, in dem von neuen Umtreiben und Verschwörungen die Rede ist. Es klingt in die Drohung aus, „mit Hindansetzung des bisherigen Langmuts und Geduld Meistern und Gesellen den rechten Ernst zu zeigen, also und dergestalt, dass wenn sie im bisherigen Muthwillen, Bosheit und Hartneckigkeit verharren, und sich also Zügel-los aufzuführen fortfahren sollten, Wir leicht Gelegenheit nehmen dürfften, alle Zünfte insgesamt

— Külföldre utazók figyelmébe. A Nemzeti Bank a jövőben a külföldre utazóknak csak abban az esetben utal ki idegen valutát, ha a pénztárnál az utlevélen kívül még a valutakérvényben feltüntetett személyek vasuti jegyét is bemutatják.

— Helyreigazítás. Az Aradi Építőiparosok Szindikátusa kívánságára készségesen közöljük, hogy Az Iparos múlt számába elírásból került, mintha Kron Lénárd ipartestületi társelnök, az Építőmesterek Szövetsége aradi elnöke egyben az Aradi Építőiparosok Szindikátusának is elnöke volna, mert az utóbbi intézmény Bozsik Ernő jelenü aradi építész vezetése alatt fejt ki igen tevékeny működést.

Aradi Iparosok Temetkezési Segélyező Csoportja

Directiunea Grupelor de Ajutor de Inmormantare a Industriilor din Arad face cunosut membrilor cari sunt in restanta cu cotizatiile lor, sa achite restanta in interesul lor propriu, fiindca in conformitatea §-lui 14 si 15 din statute calitatea lor de membri respira automatic, adica daca membrul decede... la intre timp, nu se poate acorda ajutorul.

Cotizatiunile sunt scadente dupa urmatoari membri decedati:

In grupa A. csoportban 785. Sotia lui Ioan Holics Jánosné.

In grupa B. csoportban Vad lui Petru Strengar — özv. Strengar Péterné.

Aradi Polgári Jótékony Egyesület

Directiunea Grupelor de Inmormantare a Reunionei Civile de Binefacere din Arad prin prezenta comunică cu asociatii, ca cotizatiunile de deced sunt scadente până la numărul curent:

In grupa I. csoportban 703 Mihail Colarescu Mihály. — In grupa II. csoportban 797 Sotia lui Mica Popoviciu Micané.

Rugăm membrii a anunța schimbările de domiciliu la efectuearea a 12-ii cotizatiilor

Az aradi Iparosok Temetkezési Segélyező Csoportja igazgatósága értesíti a csoport azon tagjait, akik halálzási járulékaikkal hátralékban vannak, azt saját érdekükben rendezzék, mert a csoport szabályzatának 14. és 15-ik §-a értelmében tagsági joguk automatice megszűnik, azaz ha a tag közben elhal, a segély nem folyósítható.

A fizetés a következő elhunyt tagjaink után esedékes:

In grupa A. csoportban 785. Sotia lui Ioan Holics Jánosné.

In grupa B. csoportban Vad lui Petru Strengar — özv. Strengar Péterné.

Aradi Polgári Jótékony Egyesület

Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Temetkezési Csoportjai igazgatósága ezúton közli i. t. tagjaival, hogy a halálzási járulékok a következő sor-számokig esedékesek:

In grupa I. csoportban 703 Mihail Colarescu Mihály. — In grupa II. csoportban 797 Sotia lui Mica Popoviciu Micané.

Kérjük tagjaink lakcímváltozásait a halálzási járulékok rendezésével egyidejűleg bejelenteni.

Szerkesztői üzenetek

Szigorúan bizalmas. Kedves Iparos Testvér! Azt beszél Aradon, hogy Tasziló gróf panaszkodott Arisztidnek:

— Kéhelek, — mondotta, — én azt gyanitom, hogy a feleségem megcsal.

— És miből gyanítod, kéhelek?

— Abból, kéhelek, hogy máh háhom hónapja egy szállodában lakik az ispánommal, kéhelek.

Nem gondolod, Testvér, hogy Te hasonlóan jársz el Az Iparos előfizetési díjával? Nem három hónap óta, hanem sokkal régebb ideje tartod magadnál a pénzt, pedig nekünk is szükségünk volna rá.

Mert tudod, Testvér, a Kohn, aki textilben utazik, egy napon megszállott egy kis vidéki hotelben és nagyban csapta a szelet a szálloda kasszínőjének.

A szerelem zajlik egy darabig, de végül is a hölgy az anyagiakra tereli a szót. Kohn nem akar fizetni. A hölgy dühösen kiabál:

— Hát mit gondolsz maga, rokkant szanitéc, hogy én szerelemből hagytam magamnak udvarolni?

Mi sem tudunk szerelemből nyomdászamlat fizetni, de nem kürtöljük világgá, hanem halkán és bizalmasan, hogy csak ketten tudjunk róla, szíves tudomásodra hozzuk.

Es ha továbbra is szent közöttünk a békeség, azt is közöljük, hogy Grün, a hit és elvet embere így szólt:

— Az én házamban senkise merjen hosszunapkor zabálni!

— De hiszen én nem vagyok zsidó, — kockáztatja meg a szerény ellentmondást a cseléd.

— Először is, — förmed a szepegő háztartási alkalmazottra Grün — ha maga nem zsidó, hát szégyenelje magát. Másodszor is, ha maga nem zsidó, hát az magának igazán megéri az egy napi büjtölést...

Örülj te is, Testvér, hogy nem vagy ujságcsináló és szerény tehetséged szerint, esedékes előfizetési díjaid erejéig tedd pár perccel rövidébbé Az Iparos böjtös hosszunapját.

A fentiek után még csak azt tartjuk szükségesnek közölni Veled, hogy egy hetven éves öregur megnősült. Egy husz éves ragyogó tearó zsabimbót vett feleségül, de pechje volt szegénynek. Amikor a nászéjszakán magukra maradtak, az öregurat érthető okokból megütötte a guta.

Másnap délelőtt megjelent az özvegnél a közjegyző.

— Mi parancsol? — kérdezte a bánatos fiatal özvegy.

— A megboldogult végső akaratát jöttem teljesíteni, — felelte a közjegyző.

A mi végső akaratunk nem olyan komplikált, mint az említett néhai öreguré. Csupáncsak azt kívánjuk Tőled, hogy az elmaradt előfizetési díjat a címünkre beküldjed. Ráérsz, Testvér, azonnal is.

Mindössze ezeket óhajtottam Veled közölni

hülséges híved:

NEMEDY GABOR,

Az Iparos szerkesztője.

Iparostársaim figyelmébe

Bármilyen nyomtatványait a legszébb és legmodernebb kivitelben, a lehető legolcsóbb áron csakis nálam szerezhetik be.

REINER - nyomda, Arad

Bulevardul Regina Maria 17.

Vidéki megrendeléseket pontosan és gyorsan elintézek

JULIU LINK

Dentist—Fogász

diplome medaille

Timisoara, I. St. Gheorghe No. 6.

(v. Arany Szervas-épület)

Xinogi, ERDELYI HURLAP nyomda.